

Vlaamse
Nutsregulator

Consultatieverslag

van 26/06/2026

met betrekking tot de consultatie CONS-2026-02 over de wijziging van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (TRDE)

Inhoud

1. Verloop van de procedure tot wijziging van het TRDE	4
1.1. Toepasselijke regelgeving	4
1.2. Stakeholderoverleg	4
1.3. Publieke consultatie CONS-2026-02	4
1.4. Vervolgtraject	5
2. Reacties Vlaamse Nutsregulator op de ontvangen input en motivatie wijzigingen	6
2.1. Vermogensbegrippen TRDE	6
2.2. Toepassingsgebied flexibele aansluitingsovereenkomst	9
2.2.1. Toelichting aanpassing na consultatie	9
2.2.2. Finaal artikel	11
2.3. Modaliteiten investeringsvoorwaarde bij een flexibele aansluitingsovereenkomst	13
2.3.1. Toelichting aanpassing na consultatie	13
2.3.2. Algemeen uitgangspunt	13
2.3.3. Geplande netinvesteringen	13
2.3.4. Basis voor opvolging investeringen	16
2.3.5. Het volgende investeringsplan	17
2.3.6. Concrete uitvoeringstermijn	18
2.3.7. Standaard uitvoeringstermijn	19
2.3.8. Jaarlijkse rapportering	20
2.3.9. Rapportering in tweejaarlijks investeringsplan	21
2.3.10. Latere overgang naar alternatieve oplossingsrichting	21
2.3.11. Latere inhoudelijke bijsturing van netinvestering	21
2.3.12. Ingeschatte looptijd van flexibele aansluitingsovereenkomst	22
2.3.13. Samenwerking netbeheerders in kader van netversterking	22
2.3.14. Finaal artikel	23
2.4. Netaansluitingsstudies	26
2.4.1. Toelichting aanpassing na consultatie	26
2.4.2. Finaal artikel	28
2.5. Stroombeheersingssysteem	29
2.5.1. Toelichting aanpassing na consultatie	29
2.5.2. Finaal artikel	30
2.6. Samenwerking netbeheerders	31
2.6.1. Toelichting aanpassing na consultatie	31
2.6.2. Finaal artikel	33

3. Bijlage _____ **35**

1. Verloop van de procedure tot wijziging van het TRDE

1.1. Toepasselijke regelgeving

Art. 4.2.1 van het Energiedecreet bevat, naast de rechtsgrond voor de vaststelling van de technische reglementen door de Vlaamse Nutsregulator, waaronder het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit ('TRDE'), ook de werkwijze met betrekking tot de vaststelling ervan:

§1. De Vlaamse Nutsregulator stelt, na voorafgaandelijk stakeholdersoverleg, een ontwerp van technisch reglement op voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet, het aardgasdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Dit ontwerp van reglement wordt vervolgens ter consultatie aan de marktpartijen voorgelegd.

Zoals hieruit blijkt, moet eerst een ontwerp van technisch reglement, na stakeholdersoverleg, worden opgesteld door de Vlaamse Nutsregulator, en daarna moet dit ter consultatie aan de marktpartijen worden voorgelegd.

1.2. Stakeholdersoverleg

Om de voorstellen en ideeën van wijziging van het TRDE toe te lichten en feedback van de belanghebbenden te verzamelen, organiseerden we een stakeholdersoverleg op 20 april 2026.

De door ons getoonde presentatie en een verslag van de mondelinge reacties tijdens het overleg werden na afloop op onze website geplaatst.¹

1.3. Publieke consultatie CONS-2026-02

Met de input van het belanghebbendenoverleg stelden we een voorstel tot wijziging van het TRDE op. Dit voorstel werd toegelicht aan de hand van een consultatienota (CONS-2026-02).²

Het voorstel tot wijziging van het TRDE werd door ons publiek geconsulteerd. De consultatietermijn liep van 24 april 2026 tot en met 27 mei 2026.

We ontvingen formele reacties op de consultatie vanwege:

- Bnewable BV
- Brussels Airport Company NV ('Brussels Airport')
- Cogen Vlaanderen VZW ('Cogen')
- Fastned Belgium BV ('Fastned')
- Febeg VZW
- Febeliec VZW
- Infrabel NV van publiek recht
- Noven NV
- ODE Vlaanderen VZW ('ODE')

¹ Zie: <https://www.vlaamsenutsregulator.be/elektriciteit-en-aardgas/overleg-elektriciteit-en-aardgas>

² <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/cons-2026-02>

- Elia Transmission Belgium NV ('Elia')
- Fluvius System Operator CV ('Fluvius')
- Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas ('CREG')

In dit consultatieverslag beschrijven we op welke wijze we met de ontvangen reacties zijn omgegaan.

1.4. Vervolgtraject

Art. 4.2.1 van het Energiedecreet bepaalt in §3:

§ 3. De technische reglementen, vermeld in paragraaf 1, worden na een openbare consultatie goedgekeurd door de raad van bestuur van de Vlaamse Nutsregulator. De technische reglementen treden pas in werking na bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

De ontvangen input van de belanghebbenden was dienstig voor het vaststellen van de wijziging van het vigerende TRDE, door de raad van bestuur van de Vlaamse Nutsregulator bij beslissing van 26 juni 2026 (BESL-2026-46).

2. Reacties Vlaamse Nutsregulator op de ontvangen input en motivatie wijzigingen

De ontvangen consultatiereacties worden weergegeven en genummerd in het Excelbestand in bijlage. Daarbij geven we, per afzonderlijke opmerking die deel uitmaakt van de consultatiereacties, telkens onze reactie weer: we geven aan hoe we met elke opmerking zijn omgegaan. Als de opmerking leidde tot een aanpassing van de door de Vlaamse Nutsregulator geconsulteerde tekst, dan wordt dit eveneens weergegeven.

De algemene toelichting die u hierna aantreft, omvat een selectie van een aantal belangrijke consultatiereacties waarvoor de Vlaamse Nutsregulator het opportuun achtte om zijn reactie hierop meer uitgebreid te kunnen toelichten.

2.1. Vermogensbegrippen TRDE

Onder het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten³ is de contractuele capaciteit, in tegenstelling tot bij de standaard “vaste aansluiting”, niet langer ten volle gegarandeerd in alle netsituaties. Er is sprake van een “vast deel” en een “flexibel deel”. De modaliteiten rond het “vast deel” en het “flexibel deel” kunnen door de netbeheerder uitgedrukt worden ofwel als een schijnbaar vermogen (in MVA), ofwel als een actief vermogen (in MW), en dit al naargelang de methodologie voor netaansluitingsstudies. De Vlaamse Nutsregulator had daarom het volgende gemeenschappelijke begrippenkader voorgesteld voor het TRDE (TRDE-artikel 1.1.2) en het TRPV:

- MVA totaal Aansluitingscapaciteit
- MVA vast Vaste aansluitingscapaciteit
- MVA flex Flexibele aansluitingscapaciteit
- MW totaal Aansluitingsvermogen
- MW vast Vast aansluitingsvermogen
- MW flex Flexibel aansluitingsvermogen

FEPEG steunt in zijn consultatiereactie om te komen tot een gemeenschappelijk begrippenkader tussen het TRDE en het TRPV (zienswijze nr. 71). Fluvius daarentegen vindt het geconsulteerde begrippenkader onnodig complex en vraagt om voor het distributienet vast te houden aan “*één eenduidig referentiebegrip op basis van schijnbaar vermogen (kVA/MVA), in lijn met het Energiebesluit*” (zienswijze nr. 101). Na analyse van de consultatiereacties acht de Vlaamse Nutsregulator het aangewezen om het geconsulteerde voorstel te herzien in het TRDE voor toepassing op het distributienet. Rekening houdend met de contractuele en operationele context van het middenspanningsdistributienet wordt ervoor gekozen om het **begrippenkader** in het **TRDE** te beperken tot 3 begrippen:

- MVA totaal **Aansluitingsvermogen**
- Deel vast **Vast aansluitingsvermogen**

³ ‘Flexibele aansluitingsovereenkomsten’ in deze tekst gaat steeds over tijdelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten, in afwachting van een netinvestering. Voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt in dit consultatiedocument consequent het voorvoegsel ‘permanent’ gebruikt.

- Deel flex **Flexibel aansluitingsvermogen**

Hierdoor behoudt het begrip ‘aansluitingsvermogen’ in het TRDE, in tegenstelling tot in het consulteerde voorstel, in de finale versie zijn eenheid kVA/MVA. De Vlaamse Nutsregulator stelt op basis van de consultatiereactie van Fluvius (zienswijze nr. 99) daarnaast vast dat de toevoeging "op kwartierbasis" mogelijk onbedoelde en ongewenste effecten kan hebben en schrapt dit opnieuw in de definitie van “aansluitingsvermogen”.

In navolging hiervan wordt ook het begrip “technische aansluitingscapaciteit” na consultatie opnieuw aangepast naar het bestaande “technisch aansluitingsvermogen”.

In het geval van een flexibele aansluitingsovereenkomst, kan het aansluitingsvermogen onderhevig zijn aan bepaalde modaliteiten. Voor het “vaste deel” en “flexibele deel” wordt ook telkens één begrip opgenomen in het TRDE, respectievelijk “vast aansluitingsvermogen” en “flexibel aansluitingsvermogen”. De definities van deze begrippen bevatten geen expliciete eenheid. De Vlaamse Nutsregulator geeft hiermee de netbeheerders de ruimte om de eenheid (MVA, kVA dan wel MW, kW) nog te bepalen overeenkomstig de latere methode voor netaansluitingsstudies en het afsprakenkader tussen netbeheerders.

Volgende definities worden dus opgenomen in het gewijzigde TRDE:

- **Aansluitingsvermogen:** het maximaal schijnbaar vermogen, uitgedrukt in kilovoltampère (kVA) of megavoltampère (MVA), waarover de gebruiker van het elektriciteitsdistributienet of gesloten distributienet voor elektriciteit kan beschikken en waarbij de limiet bepaald wordt door het technisch aansluitingsvermogen. Voor aansluitingen op het laagspanningsdistributienet wordt het aansluitingsvermogen gelijkgesteld aan het vermogen waarvoor de aansluiting beveiligd wordt door de automaat, of de smeltzekering. Voor aansluitingen op het midden- en hoogspanningsdistributienet wordt het aansluitingsvermogen vastgelegd in het aansluitingscontract waarbij er een onderscheid gemaakt wordt tussen afname en injectie;
- **Flexibel aansluitingsvermogen:** het deel van het aansluitingsvermogen met niet-gegarandeerde toegang, onder de modaliteiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst;
- **Vast aansluitingsvermogen:** het deel van het aansluitingsvermogen met gegarandeerde toegang, al dan niet deels of volledig onder de modaliteiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst overeenkomstig Art. 2.2.96 van dit reglement;

Volgende definitie blijft behouden in het TRDE, maar met toevoeging van het woord ‘schijnbaar’:

- **Technisch aansluitingsvermogen:** het maximaal schijnbaar vermogen, uitgedrukt in kilovoltampère (kVA) of megavoltampère (MVA) dat bepaald wordt door de technische karakteristieken van de aansluiting;

De Vlaamse Nutsregulator merkt terzijde op dat hij voor het TRPV het geconsulteerde begrippenkader, zoals hierboven vermeld, behoudt. Voor het TRPV acht de Vlaamse Nutsregulator alignering van de terminologie op de federale CREG Gedragscode aangewezen, onder meer door de gemeenschappelijke tariefmethodologie die van toepassing is op het federale en regionale vervoersnet. Deze alignering draagt volgens de Vlaamse Nutsregulator bij tot de transparantie en consistentie van het gehele kader op het Elia-net. De consequentie van deze keuzes is dat het

begrippenkader tussen het TRDE en TRPV verschilt. Dit was overigens reeds de situatie voor deze wijzigingstrajecten.

Concreet blijft in navolging van bovenstaande bespreking in onderstaande artikels finaal het begrip 'aansluitingsvermogen' behouden⁴:

- Art. 1.1.2 definitie begrip "grootverbruiksmeting elektriciteit"
- Art. 1.1.2 definitie begrip "kleinverbruiksmeting elektriciteit"
- Art. 1.1.2 definitie begrip "toegangsvermogen voor afname"
- Art. 1.1.2 definitie begrip "toegangsvermogen voor injectie"
- Art. 2.1.17 §4
- Art. 2.2.3
- Art. 2.2.5
- Art. 2.2.6
- Art. 2.2.8 §2
- Art. 2.2.11
- Art. 2.2.23
- Art. 2.2.44
- Art. 2.2.73
- Art. 2.2.86
- Art. 2.2.92
- Art. 2.3.0
- Art. 2.3.12
- Art. 2.3.18 §3
- Art. 3.1.4 §2, §3 en §4
- Art. 3.1.13
- Art. 3.1.22
- Art. 4.1.5
- Art. 4.2.1 §1
- Art. 4.3.22 §1
- Art. 4.3.24
- Art. 4.3.29 §1
- Bijlage III

In navolging van bovenstaande bespreking wordt in artikel 2.1.17 §4 finaal het begrip 'technisch aansluitingsvermogen' behouden⁵. Er wordt een kleine redactionele correctie doorgevoerd ten opzichte van het vorige TRDE waarin sprake was van "technische aansluitingsvermogen".

Tenslotte worden de nieuw geïntroduceerde bepalingen in verband met flexibele aansluitingsovereenkomsten beperkt tot 'aansluitingsvermogen', 'vast aansluitingsvermogen' en 'flexibel aansluitingsvermogen'. De bijkomende verwijzingen naar 'aansluitingscapaciteit', 'vaste aansluitingscapaciteit' en 'flexibele aansluitingscapaciteit' worden geschrapt. Dit is specifiek het geval voor volgende artikels:

⁴ En dus niet 'aansluitingscapaciteit' zoals in de geconsulteerde versie.

⁵ En dus niet 'technische aansluitingscapaciteit' zoals in de geconsulteerde versie.

- Art. 1.1.2 (definities)
- Art. 2.2.93 §3
- Art. 2.2.96 §1, §2 en §3
- Art. 2.2.99 §3
- Art. 2.2.101 §1
- Art. 2.2.102 §2
- Art. 2.2.103 §2

2.2. Toepassingsgebied flexibele aansluitingsovereenkomst

2.2.1. Toelichting aanpassing na consultatie

De Vlaamse Nutsregulator merkt in de consultatiereacties van marktpartijen terughoudendheid ten aanzien van de voorziene mogelijkheid voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder om – mits motivering van de noodzaak hiertoe – het **toepassingsgebied** van flexibele aansluitingsovereenkomsten uit te breiden van aansluitingsaanvragen vanaf 250 kVA naar aansluitingsaanvragen vanaf 100 kVA. Zo kaart FEBEG aan dat het behoud van de drempel op 250 kVA noodzakelijk is om proportionaliteit, kostenefficiëntie en investeringszekerheid te waarborgen (zienswijze nr. 73). FEBEG wijst er verder op dat flexibele aansluitingsovereenkomsten bijkomende investeringen (sturing, meting, contractbeheer, IT-integratie) vereisen bij de netgebruiker, waarvan de kosten onder de drempel van 250 kVA disproportioneel zouden doorwegen ten opzichte van de ontsloten flexibiliteitswaarde. Ook ODE uit eenzelfde bezorgdheid (zienswijze nr. 225).

Na verdere evaluatie beslist de Vlaamse Nutsregulator om de in de consultatie voorgestelde mogelijkheid tot verdere **verlaging van de grens naar 100 kVA niet te behouden**. De Vlaamse Nutsregulator acht het beter om op dit moment een duidelijke grens van 250 kVA naar voor te schuiven en hiermee een duidelijk speelveld af te bakenen.

De Vlaamse Nutsregulator wijst er op dat deze voorgestelde standaardgrens van 250 kVA reeds lager ligt dan de standaard grens van 1 MVA voor productie en opslag zoals vermeld in het Energiedecreet.

Daarnaast dient de submethodologie voor netaansluitingsstudies nog door de netbeheerders uitgewerkt te worden in overleg met de marktpartijen, alsook geconsulteerd te worden. In deze submethodologie zullen de netbeheerders hun aannames/keuzes moeten vastleggen over onder meer de verwachte groei en de vrij te houden capaciteit (waarbij de netbeheerders op vandaag bijvoorbeeld reeds een mate van capaciteit vrijhouden voor residentiële toepassingen). Deze zaken en onderliggende assumpties dienen eerst verder uitgeklaard te worden.

Zo verwacht de Vlaamse Nutsregulator bijvoorbeeld dat de marktgebaseerde aankoop van flexibiliteit zich verder zal ontwikkelen. Bovendien wordt in dit wijzigingstraject van het TRDE een bijkomende flexibiliteitsoptie geïntroduceerd onder de vorm van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, die ook kunnen ingezet worden voor het “proactief vrijmaken van een mate van netcapaciteit om toekomstige aansluitingsaanvragen te kunnen onthalen, mits het afwegingskader, beschreven in Art. 2.1.19, hierin voorziet” (die TRDE-artikel 2.3.32 paragraaf 3).

De Vlaamse Nutsregulator wijst verder nog op het volgende wijzigingstraject van de technische reglementen, zoals voorzien in het Ondernemingsplan van de Vlaamse Nutsregulator voor 2026,

dat specifiek gericht is op het beter benutten van bestaande capaciteit, met mogelijks een positieve impact op de benodigde flexibiliteit.

Gelet op al deze overwegingen, beslist de Vlaamse Nutsregulator om de in de consultatie voorziene mogelijkheid tot verdere verlaging van de grens naar 100 kVA niet te behouden. De impact van een dergelijk lage grens is immers verregaand, terwijl de nood eraan nog onvoldoende is aangetoond.

De schrapping van de mogelijke verlaging van de ondergrens impliceert dat de netbeheerders voor aansluitingsaanvragen onder de 250 kVA in congestiegebieden waar voor deze lagere vermogens geen vaste aansluitingen meer zouden kunnen aangeboden worden, tenzij in combinatie met flexibiliteit, op zoek moeten naar alternatieve vormen van flexibiliteit (verschillend van (standaard, tijdelijke) flexibele aansluitingsovereenkomsten), waaronder (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. Door deze duidelijke afbakening van het toepassingsgebied van flexibele aansluitingsovereenkomsten blijft de rol van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit als aanvullende oplossing gevrijwaard, in plaats van dat flexibele aansluitingsovereenkomsten zonder meer “het nieuwe normaal” zouden worden.

De Vlaamse Nutsregulator wenst hier terzijde te erkennen dat Fluvius reeds geruime tijd werk maakt van het opzetten van een markt voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten voor lokaal congestiebeheer, en in die context reeds belangrijke vooruitgang heeft geboekt. De Vlaamse Nutsregulator spoort Fluvius aan om die inspanningen verder te zetten.

De Vlaamse Nutsregulator benadrukt tegelijk dat Fluvius dit verhaal nooit alleen zal kunnen doen slagen, en dat de inzet van marktgebaseerde flexibiliteit ook sterk afhankelijk is van het aanbod van de dienstverleners van flexibiliteit. De Vlaamse Nutsregulator wenst de dienstverleners van flexibiliteit dan ook te wijzen op deze gedeelde verantwoordelijkheid, en spoort hen aan om bij te dragen aan het verhogen van de liquiditeit in de markt, en dit aan competitieve prijzen.

Rekening houdend met de VNR-beslissingen BESL-2025-06 en BESL-2026-33, waarbij de Vlaamse Nutsregulator een **tijdelijk marktproduct** onder de vorm van “**Fall-Back Flex**” goedgekeurde in afwachting van het finale kader inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten, voorziet de Vlaamse Nutsregulator in een bijkomende **overgangsbepaling**. Bij het marktproduct “Fall-Back Flex” werd destijds assetdeelname en -registratie immers mogelijk gemaakt vanaf 100 kVA op het aansluitingspunt, conform de goedgekeurde productfiche. Zoals gesteld in de productfiche van Fluvius “*worden overeenkomsten die in het kader van “Fall-Back Flex” worden afgesloten, verondersteld beëindigd te worden, ofwel nadat het te beheersen netrisico dat de aanleiding was voor de gevraagde flexibiliteit, weggewerkt is door de realisatie van een afdoende netinvestering, ofwel nadat de omzetting van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn in Vlaanderen voor wat betreft flexibele aansluitovereenkomsten gefinaliseerd is tot op het punt van de uitwerking van de praktijkimplementatie door de netbeheerders. In dit laatste geval dient de betreffende klant een flexibele aansluitingsovereenkomst af te sluiten voor de resterende duurtijd.*”. De overgangsbepaling verankert het principe dat een netgebruiker met een Fall-Back Flex overeenkomst afgesloten vóór de inwerkingtreding van de overgangsbepaling, na omzetting van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn in Vlaanderen tot op het punt van de uitwerking van de praktijkimplementatie door de netbeheerders, een flexibele aansluitingsovereenkomst afsluit voor de resterende duurtijd, indien dit mogelijk is conform de bepalingen van het TRDE. De overgangsbepaling bepaalt daarnaast dat, indien de aansluiting van de betreffende klant niet voldoet aan Art. 2.2.93 §2 tweede lid (en dus, een aansluitingsvermogen heeft lager dan 250 kVA), de distributienetbeheerder een herevaluatie uitvoert op basis van de goedgekeurde

submethodologie voor de netaansluitingsstudies bedoeld in Art. 2.2.99 van het TRDE. De netbeheerder dient de betreffende netgebruiker daarbij een vaste aansluitingsovereenkomst aan te bieden, tenzij uit de herevaluatie blijkt dat de betreffende netgebruiker geweigerd zou moeten worden; in dat geval biedt de netbeheerder alsnog een flexibele aansluitingsovereenkomst aan. Tot slot legt de Vlaamse Nutsregulator op dat er vanaf de inwerkingtreding van de overgangsbepaling geen Fall-Back Flex overeenkomsten meer gesloten mogen worden voor aansluitingsaanvragen kleiner dan 250 kVA.

Wat betreft de evaluatie van het toepassingsgebied op basis van een **rollend tijdsvenster van twee jaar** met het oog op het tegengaan van strategische opsplitsing, ontving de Vlaamse Nutsregulator drie reacties. Fastned stelt dat meerdere aanvragen binnen dergelijk tijdsvenster niet per definitie het gevolg zijn van strategische opsplitsing (zienswijze nr. 28). Fluvius vraagt om meer vrijheid om dit zelf te bepalen in zijn methodologie, en niet te werken met een vooraf gedefinieerd vast tijdsvenster (zienswijze nr. 106). Febeg steunt dan weer het principe *“om strategische opsplitsing van aansluitingsaanvragen tegen te gaan via een aggregatie van aanvragen over een tijdsvenster (bv. 2 jaar), mits dit duidelijk en voorspelbaar wordt toegepast”* (zienswijze nr. 73).

De Vlaamse Nutsregulator sluit niet uit dat er situaties kunnen zijn waarbij meerdere aanvragen binnen een tijdsvenster van 2 jaar niet het gevolg zijn van voorafgaande bewuste, strategische opsplitsing. De Vlaamse Nutsregulator meent dat een netbeheerder onmogelijk met absolute zekerheid en op objectieve wijze de al dan niet strategische redenen achter een gefaseerde aanvraag door een klant kan achterhalen en vaststellen. De Vlaamse Nutsregulator acht een algemeen door aanvragers vooraf gekend rollend tijdsvenster van twee jaar voor de beoordeling van de aansluitingsaanvragen voldoende transparant, objectief en evenredig, zodat deze aanvragers daar rekening kunnen mee houden. De Vlaamse Nutsregulator is daarom niet overtuigd dat een aanpassing van het geconsulteerde artikel nodig is.

2.2.2. Finaal artikel

Art. 2.2.93. Algemene modaliteiten

De elektriciteitsdistributienetbeheerder biedt een flexibele aansluitingsovereenkomst aan binnen zijn dekkingsgebied onder de voorwaarden beschreven in artikel 4.1.17/9 van het Energiedecreet. De nadere regels rond het plannen van netinvesteringen, overeenkomstig artikel 4.1.17/9 §1, eerste lid, 2° van het Energiedecreet, zijn opgenomen in 0 van dit reglement.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan een flexibele aansluitingsovereenkomst aanbieden aan elektriciteitsdistributienetgebruikers overeenkomstig artikel 4.1.17/9 §4 van het Energiedecreet. Een flexibele aansluitingsovereenkomst met telecontrole is mogelijk voor aansluitingsaanvragen vanaf 250 kVA.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder toetst de aansluitingsaanvragen op eenzelfde aansluiting geaggregeerd over een lopend tijdsvenster van twee jaar aan de ondergrenzen bepaald in het tweede lid.

Een flexibele aansluitingsovereenkomst voldoet aan de voorwaarden beschreven in artikel 4.1.17/10 §1 van het Energiedecreet.

De nadere regels voor het stroombeheersingssysteem, overeenkomstig artikel 4.1.17/10 §1, eerste lid, 3° van het Energiedecreet, zijn opgenomen in Art. 2.2.95 van dit reglement.

De toepassingsvoorwaarden en limieten voor het moduleren van de afname van verbruiksinstallaties met telecontrole binnen het vast aansluitingsvermogen van een flexibele aansluitingsovereenkomst, overeenkomstig artikel 4.1.17/10 §1, derde lid van het Energiedecreet, zijn opgenomen in Art. 2.2.96 van dit reglement.

De elektriciteitsdistributienetgebruikers met wie een flexibele aansluitingsovereenkomst is afgesloten ontvangen een compensatie voor de gemoduleerde volumes, overeenkomstig artikel 4.1.17/9 §1, vierde en vijfde lid van het Energiedecreet en artikel 4.1.17/14 §1, eerste en tweede lid van het Energiedecreet.

De berekeningswijzen voor de compensatie voor modulaties zijn opgenomen in Art. 2.2.97 van dit reglement.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan binnen het modelcontract, vermeld in Art. 2.2.101, meerdere gestandaardiseerde types van flexibele aansluitingsovereenkomsten uitwerken.

Art. 8.1.11

Een overeenkomst afgesloten tussen een distributienetgebruiker en een distributienetbeheerder binnen het tijdelijke kader van Fall-Back Flex - zoals goedgekeurd bij VNR-beslissing BESL-2025-06, daarna gewijzigd bij BESL-2026-33 - die voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van dit artikel werd afgesloten, eindigt - naargelang welk van beide zich het eerst voordoet - ofwel nadat het te beheersen netrisico dat de aanleiding was voor de gevraagde flexibiliteit, weggewerkt is door de realisatie van een afdoende netinvestering, ofwel nadat de praktijkimplementatie van het kader inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten door alle bij de overeenkomst betrokken netbeheerders gefinaliseerd is. In dit laatste geval sluit de betreffende netgebruiker een flexibele aansluitingsovereenkomst af voor de resterende duurtijd; echter, indien de aansluiting van de betreffende netgebruiker niet voldoet aan Art. 2.2.93 §2, voert de distributienetbeheerder een herevaluatie uit op basis van de goedgekeurde methodologie bedoeld in Art. 2.2.99. De netbeheerder dient de betreffende netgebruiker daarbij een vaste aansluitingsovereenkomst aan te bieden, tenzij uit de herevaluatie blijkt dat de betreffende netgebruiker geweigerd zou moeten worden; in dat geval biedt de netbeheerder alsnog een flexibele aansluitingsovereenkomst aan.

Na de datum van inwerkingtreding van dit artikel dienen alle overeenkomsten afgesloten tussen een distributienetgebruiker en een distributienetbeheerder binnen het tijdelijke kader van Fall-Back Flex - zoals goedgekeurd bij VNR-beslissing BESL-2025-06, daarna gewijzigd bij BESL-2026-33 – te voldoen aan Art. 2.2.93 §2 tweede lid.

2.3. Modaliteiten investeringsvoorwaarde bij een flexibele aansluitingsovereenkomst

2.3.1. Toelichting aanpassing na consultatie

2.3.2. Algemeen uitgangspunt

De Vlaamse Nutsregulator ontving veel reacties gerelateerd aan de in de consultatie voorgestelde modaliteiten van de investeringsvoorwaarde bij een (tijdelijke) flexibele aansluitingsovereenkomst in het voorgestelde **TRDE-artikel 2.2.94**. De reacties tonen aan dat de modaliteiten voor de investeringsvoorwaarde een **belangrijke hoeksteen** van het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten⁶ vormt. Zoals aangegeven tijdens het stakeholdersoverleg en in het consultatiedocument beoogt de Vlaamse Nutsregulator hiervoor een **werkbaar en evenwichtig kader**. Om (kandidaat-)netgebruikers te beschermen en de nodige zekerheid te bieden, acht de Vlaamse Nutsregulator een **voldoende duidelijke link met geplande netinvesteringen** nodig. **Tegelijk** moet het kader netbeheerders toelaten om aan **zinnvolle netontwikkeling** te doen.

De Vlaamse Nutsregulator analyseerde alle consultatiereacties en voert op basis van de ontvangen input nog een aantal aanpassingen en verduidelijkingen door aan het artikel omtrent de modaliteiten van de investeringsvoorwaarde in het artikel 2.2.94. Dit wordt hieronder meer in detail toegelicht.

2.3.3. Geplande netinvesteringen

De Vlaamse Nutsregulator erkent het proces van kwalitatieve netontwikkelingsanalyse ter voorbereiding van de ontwikkelings- en investeringsplannen. In dit proces worden aansluitingsaanvragen geaggregeerd bekeken met een bredere blik, samen met de macro-hypothesen. De Vlaamse Nutsregulator stelt op basis van verschillende consultatiereacties vast dat de originele bepaling omtrent de geplande netinvesteringen (paragraaf 2) hier onvoldoende aan tegemoet komt met het oog op zinnvolle netontwikkeling, zeker in het licht van netinvesteringen die met een brede blik bekeken moeten worden over spannings- en bevoegdheidsniveaus heen.

Zo vraagt de CREG in zijn consultatie om verduidelijking en stelt dat *“een interpretatie die uitgaat van een rechtstreeks verband tussen een concrete aansluiting en een welbepaalde netinvestering mogelijks niet de meest getrouwe weerspiegeling van de realiteit van hoe een net zich ontwikkelt. Investeringsbeantwoorden doorgaans aan een globale en evolutieve optimalisatielogica die alle netten (lokaal-federaal) omvat die door eenzelfde netbeheerder, zoals Elia, worden geëxploiteerd”* (zienswijze nr. 63). De CREG *“nodigt de VNR dan ook uit om de gevolgen van deze bepalingen voor de inhoud en het goedkeuringsproces van de ontwikkelingsplannen nader uit te werken en te verduidelijken”*, waarbij de CREG voornamelijk bezorgdheden heeft omtrent eventuele directe, dan wel indirecte implicaties van de bepalingen op het federale transmissienet. Hierbij stelt de CREG dat

⁶ 'Flexibele aansluitingsovereenkomsten' in deze tekst gaat steeds over tijdelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten, in afwachting van een netinvestering. Voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt in dit consultatiedocument consequent het voorvoegsel 'permanent' gebruikt.

via de regionale technische reglementen geen investeringsverplichtingen kunnen worden opgelegd op de federale netten (zienswijze nr. 65).

FEPEG pleit voor een voldoende concrete investeringslink en uitvoeringstermijn: *“FEPEG kan het doel ondersteunen om bijkomende aansluitingen mogelijk te maken in een context van schaarse netcapaciteit, mits een aantal randvoorwaarden worden geborgd. Ten eerste mogen flexibele aansluitingsovereenkomsten geen generiek substituut worden voor tijdige en efficiënte netinvesteringen: de investeringslink en de uitvoeringstermijnen moeten voldoende concreet en afdwingbaar zijn, zodat flexibiliteit niet de facto leidt tot structureel investeringsuitstel waar netinvestering de meest efficiënte oplossing is”* (zienswijze nr. 69).

Febeliec schat de geconsulteerde bepaling omtrent de link met netinvesteringen in zijn consultatiereactie als “te streng” in: *“het bestaan van een project in een goedgekeurd dan wel volgend (Febeliec wil hierbij wel opmerken dat de opening die werd gemaakt ten aanzien van nog niet bestaande projecten die in een volgend investeringsplan worden meegenomen reeds een stap in de goede richting is, om alvast een deel van de blokkerende elementen weg te halen.) investeringsplan van Elia misschien een te strenge eis is, omdat het heel vaak moeilijk is om enerzijds dergelijke projecten een-op-een aan een investering te koppelen en anderzijds omdat evoluties doorheen de tijd ertoe kunnen leiden dat zelfs zonder een uniek geïdentificeerd investeringsproject een aansluiting toch mogelijk kan zijn zonder flexibiliteit”* (zienswijze nr. 49). Febeliec vermeldt verder algemeen de noodzaak voor optimalisatie over de netten heen om een zo laag mogelijke totale systeemkost te bekomen (zienswijze nr. 47).

ODE stelt zich de vraag of de expliciete link van een “geplande netinvestering” en “concrete uitvoeringstermijn” met de integratie in het netwerkmodel dat de basis vormt voor de analyse van netaansluitingsstudies en/of toekomstige netontwikkeling niet “zeer laat in het proces is” om te kunnen overgaan van een standaard uitvoeringstermijn naar een (kortere) concrete uitvoeringstermijn, en of *“een tussentijdse update wanneer het investeringsplan opgemaakt wordt nuttig kan zijn”* (zienswijze nr. 231).

Fluvius merkt op dat ook voor het distributienet *“de kern van de problematiek in belangrijke mate voortvloeit uit congestie op het transmissienet”* en dat de *“noodzakelijke netinvesteringen zich op een ander netniveau situeren”* (zienswijze nr. 97 en nr. 107).

Elia diende een uitgebreide consultatiereactie in, bijkomend onderbouwd met een specifieke nota *“Elia note clarifying the path from flexible to firm connection agreement”*. Elia gaat akkoord met het principe dat zo snel als mogelijk duidelijkheid moet geboden worden aan de netgebruiker over de oplossing die nodig is om te kunnen evolueren naar een vaste aansluitingsovereenkomst en begrijpt dat hiervoor de nodige netinvesteringen gepland moeten worden of andere, flexibiliteitsoplossingen, bepaald moeten worden (zienswijze nr. 132). Elia geeft tegelijk aan dat rekening moet gehouden worden met de nodige netontwikkelingsanalyses die dienen te gebeuren om tot de bepaling van deze oplossing te komen: *“Deze netontwikkelingsanalyses dienen te gebeuren vanuit een “systeem” perspectief i.p.v. vanuit een “individuele klant” perspectief en vragen daarom een bepaalde doorlooptijd, rekening houdend met de vermaasde structuur van het netwerk.”* (zienswijze nr. 132).

De Vlaamse Nutsregulator verwacht overeenkomstig het Energiedecreet dat de netbeheerder bij het volgende relevante investeringsplan (zie verder) een concrete oplossing voor de flexibele aansluitingsovereenkomst in het vooruitzicht stelt. Dit kan dan een fysieke netinvestering zijn, of eventueel een alternatieve oplossing met flexibiliteit in de vorm van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit

en/of het multilateraal contracteren van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. Een netbeheerder mag flexibele aansluitingsovereenkomsten niet vrijblijvend toekennen. Het Energiedecreet koppelt expliciet het vooruitzicht voor de klant op een vaste netaansluiting aan een flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator begrijpt dat de decreetgever (terecht) niet wil dat verplicht flexibel aansluiten het nieuwe normaal zou worden.

De Vlaamse Nutsregulator begrijpt evenwel dat de netontwikkelingsanalyse op het vermaasde Elia-net in de regel gebeurt over de verschillende spanningsniveaus heen (federaal-regionaal). Zoals aangegeven erkent de Vlaamse Nutsregulator de geijkte processen voor netontwikkelingsanalyse en investerings- en ontwikkelingsplannen. Aangezien er vanuit het Elia-net capaciteitsbeperkingen optreden naar de distributienetten toe, heeft de netontwikkeling van Elia ook een grote impact op de distributienetten (zie ook bespreking in paragraaf 2.6 *Samenwerking netbeheerders*). Om die reden gaan we er hieronder nog dieper op in.

Elia nam in zijn consultatiereactie niet enkel zijn algemene visie en bezorgdheden op, maar tevens een concreet aanpassingsvoorstel gebaseerd op de geconsulteerde teksten van de Vlaamse Nutsregulator (zienswijze nr. 133): *“Elia stelt voor om in het eerstvolgende investeringsplan te rapporteren over de link tussen een flexibele aansluitingsovereenkomst en een geplande netinvestering of een investeringsnood, indien de concrete oplossing nog bepaald dient te worden. Het is immers mogelijk dat de concrete oplossing niet voor de hand liggend is, waardoor een lange-termijn studie dient te gebeuren vanuit systeemperspectief. Dergelijke studies hebben een doorlooptijd die langer is dan 9 maanden, aangezien rekening gehouden moet worden met het volledige Elia netwerk en met assumpties op het federale en de regionale niveaus. Elia merkt op dat de doorlooptijd momenteel nog verder oploopt doordat de planningsprocessen (inclusief de daaraan gekoppelde tijdslijnen) op dit moment niet gealigneerd zijn overheen de verschillende regio's in België. In het geval enkel een investeringsnood bepaald is, neemt Elia echter een engagement op om deze tegen ten laatste het volgende investeringsplan om te zetten in een geplande netinvestering. Op deze manier wordt wel al snel duidelijkheid geboden richting de klant m.b.t. ten minste de concrete nood aan een investering maar wordt tegelijkertijd ruimte gelaten voor de uitwerking van de concrete oplossing via de netontwikkelingsanalyses. Elia ziet deze aanpassing dan ook als een beter alternatief voor het proces waarbij een verlenging gevraagd moet worden van de overbruggingstermijn [§ 3], waarbij alvast duidelijkheid geboden wordt met betrekking tot de investeringsnood.”*

De Vlaamse Nutsregulator analyseerde dit voorstel en is van oordeel dat het een goede basis vormt om tegemoet te komen aan de hierboven terecht geschetste bezorgdheden omtrent de netontwikkelingsanalyse op het vermaasde Elia-net, waarbij tegelijk een voldoende duidelijk en concreet karakter behouden blijft voor netgebruikers.

De Vlaamse Nutsregulator voegt daarom de mogelijkheid toe om in het volgend, tweejaarlijks investeringsplan van het distributienet nog tijdelijk te kunnen werken met geïdentificeerde investeringsnoden op andere netten dan het distributienet zelf (in de praktijk het Elia-net), waarvoor de netontwikkelingsanalyse nog lopende is. Dit is nodig rekening houdend met het proces van kwalitatieve netontwikkeling over gekoppelde netten heen, in samenwerking met de netbeheerder(s) van deze gekoppelde netten en volgens de geijkte processen. De netontwikkelingsanalyse op het vermaasde Elia-net gebeurt in de regel over de verschillende spanningsniveaus heen (federaal-regionaal). De optie om in het volgende tweejaarlijkse investeringsplan van het distributienet voor die situaties nog te werken met een concreet geïdentificeerde en bevestigde "investeringsnood", waarvoor de netontwikkelingsanalyse ter bepaling van de exacte projectinvulling nog lopende is, moet

Elia toelaten om de analyse spanningsniveau-overkoepelend uit te voeren, en houdt rekening met de langere doorlooptijd die hier technisch (cf. complexere lange termijnstudies met verschillende oplossingsrichtingen over de verschillende spanningsniveaus heen) en procedureel (bv. huidige 4-jaarlijkse traject voor het federale ontwikkelingsplan) mee gepaard gaat, aangezien dit ook het gewestelijk niveau overstijgt. De opname van een investeringsnood wordt als een concreet engagement tot oplossing van de netbeheerder beschouwd (onder de vorm van een netinvestering of alternatieve oplossing). Deze investeringsnoden dienen in het investeringsplan ná het volgend investeringsplan immers vervangen te zijn door een geconcretiseerde oplossingsrichting (netinvestering of alternatieve oplossing).

De Vlaamse Nutsregulator meent dat deze aanpassingen toelaten om beter in te spelen op de netontwikkelingsanalyse van het vermaasde Elia-net, waarvan de impact zich dus ook concreet doorzet op de beschikbare netcapaciteit voor het distributienet, en tegelijk de nodige duidelijkheid blijven bieden voor netgebruikers. Het is voor de Vlaamse Nutsregulator belangrijk dat het gaat om concreet geïdentificeerde en bevestigde investeringsnoden. De Vlaamse Nutsregulator verduidelijkte dit dan ook expliciet als dusdanig in het artikel. De Vlaamse Nutsregulator koppelt aan de investeringsnoden ook de voorwaarde dat ze in het daaropvolgende investeringsplan omgezet moeten zijn in een concrete opvolgingsrichting, teneinde te voldoen aan de toepassingsvoorwaarden zoals vermeld in artikel 4.1.17/9, §1, eerste lid van het Energiedecreet. De paragraaf wordt verder redactioneel herschikt om dit zo duidelijk mogelijk naar voor te brengen.

Aangezien de hierboven geschetste thematiek niet speelt op het distributienet, wordt de mogelijkheid om tijdelijk te werken met (concreet geïdentificeerde en bevestigde) investeringsnoden niet voorzien voor geïdentificeerde, verwachte congestie op het distributienet zelf. Hiervoor volstaat volgens de Vlaamse Nutsregulator het standaard proces van het tweejaarlijks investeringsplan om te komen tot een concrete oplossing, rekening houdend met de overbruggingstermijn in paragraaf 4 van TRDE-artikel 2.2.94 (zie verder).

Er wordt verder verduidelijkt dat de distributienetbeheerder dit in zijn tweejaarlijks investeringsplan dient te rapporteren voor elke vastgestelde verwachte congestie gekoppeld aan de door hem afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomsten, ook indien deze gelinkt is aan een (of meerdere) beperkend(e) netelement(en) op een ander net. In lijn met het decretaal kader verwacht de Vlaamse Nutsregulator van de distributienetbeheerder voor de door hem afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomst een zicht op alle beperkende netelementen en oplossingsrichtingen.

In navolging van de toevoeging van de mogelijkheid om tijdelijk te werken met een investeringsnood voor verwachte congestie op het vermaasde Elia-net wordt in paragraaf 2 omtrent de “geplande netinvestering” de expliciete link met het netwerkmodel geschrapt, zoals ook voorgesteld door Fluvius (cfr. zienswijze nr. 108) en Elia (zienswijze nr. 133), en vermeld door ODE (zienswijze nr. 231, zie hogerop).

2.3.4. Basis voor opvolging investeringen

Zoals blijkt uit bovenstaande paragraaf 2 verwacht de Vlaamse Nutsregulator dus dat de distributienetbeheerder voor de door hem afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomsten uiteindelijk alle eraan gelinkte investeringsnoden, netinvesteringen en/of alternatieve oplossingsrichtingen rapporteert, waar van toepassing met doorverwijzing naar de relevante investerings- en ontwikkelingsplannen indien ze zich bevinden op een ander net. De Vlaamse

Nutsregulator verwijst hiervoor in eerste instantie naar het kader omtrent flexibele aansluitingsovereenkomsten (FAO) in het Energiedecreet, op basis waarvan de geconsulteerde voorstellen voor aanpassing van het technisch reglement werden opgemaakt. Zo bepaalt artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet: "*De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit stemmen op regelmatige basis met de transmissienetbeheerder af over de netinvesteringen die plaatsvinden op het transmissienet, in het kader van het vaststellen van de link tussen netinvesteringen en flexibele aansluitingsovereenkomsten.*" Binnen dit kader verwacht de Vlaamse Nutsregulator van de distributienetbeheerder voor de door hem afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomst een zicht op alle beperkende netelementen en oplossingsrichtingen. In TRDE-artikel 2.2.94 verwijst het tekstvoorstel naar de "relevante netbeheerder" en het "relevante investerings- of ontwikkelingsplan". De Vlaamse Nutsregulator is uiteraard niet bevoegd om bijvoorbeeld het federale ontwikkelingsplan te beoordelen. Wel dient de Vlaamse Nutsregulator toezicht uit te oefenen op de naleving van de toepassingsvoorwaarden voor het aanbieden en toepassen van flexibele aansluitingsovereenkomsten volgens het Energiedecreet. Het is aan de distributienetbeheerder om bij het afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst te voldoen aan de toepassingsvoorwaarden van het Vlaams Energiedecreet en de eraan gerelateerde bepalingen in het TRDE.

De Vlaamse Nutsregulator verwacht dat de distributienetbeheerder voor de door hem afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomsten alle eraan gelinkte investeringsnoden, netinvesteringen en/of alternatieve oplossingsrichtingen rapporteert, met doorverwijzing naar de relevante investerings- en ontwikkelingsplannen indien deze zich bevinden op een gekoppeld net. De basis voor de verdere, concrete opvolging van die elementen is dan telkens het relevante investerings- of ontwikkelingsplan. Het geconsulteerde tekstvoorstel bevatte daarom al verwijzingen naar de "relevante netbeheerder" en het "relevante investerings- of ontwikkelingsplan". Om de samenhang verder te verduidelijken voegt de Vlaamse Nutsregulator nog een bijkomende paragraaf tussen (§3 in de finale versie van het artikel). Hiermee wenst de Vlaamse Nutsregulator ook tegemoet te komen aan de door CREG geuite bezorgdheden.

De basis voor de verdere, concrete evaluatie van de planning van de netinvesteringprojecten en alternatieve oplossingsrichtingen gelinkt aan beperkende netelementen op andere netten zijn de conform de toepasselijke regelgeving goedgekeurde investerings- en ontwikkelingsplannen voor deze netten.

De Vlaamse Nutsregulator verwacht dus in het tweejaarlijkse investeringsplan voor het distributienet (en het plaatselijk vervoernet, cfr. TRPV) een weergave van de stand van zaken van de netinvesteringprojecten en alternatieve oplossingsrichtingen gelinkt aan beperkende netelementen op andere netten, gebaseerd op deze relevante investerings- en ontwikkelingsplannen. De Vlaamse Nutsregulator beoogt hier louter de toetsing aan de toepassingsvoorwaarden van de flexibele aansluitingsovereenkomsten op het plaatselijk vervoernet, geen inhoudelijke beoordeling van de netinvesteringen op de federale netten.

2.3.5. Het volgende investeringsplan

In navolging van de toevoeging van de mogelijkheid om tijdelijk te werken met een investeringsnood wordt in de paragraaf over het volgende investeringsplan (paragraaf 4 volgens finale nummering) de uitzonderingsmogelijkheid om af te wijken van de overbruggingstermijn van 9 maanden geschrapt. Bijgevolg wordt ook het woord "standaard" geschrapt bij de overbruggingstermijn van 9 maanden. De

schrapping van de project specifieke uitzondering is een logisch gevolg van de aanpassingen aan paragraaf 2 en wordt ook overtuigend bepleit door Fluvius (zienswijze nr. 109).

De overbruggingstermijn van 9 maanden is nodig om een kwalitatieve netontwikkelingsanalyse voor de vastgestelde verwachte congestie en een kwalitatief consultatietraject bij het investeringsplan, mogelijk te maken.

Tenslotte wordt in deze paragraaf de vermelding “verwachte congestienood” redactioneel verduidelijkt naar “verwachte congestie”.

2.3.6. Concrete uitvoeringstermijn

In de bepaling omtrent de concrete uitvoeringstermijn (paragraaf 5 volgens finale nummering) blijft een verwijzing naar de opname van de geplande netinvestering door de relevante netbeheerder in het netwerkmodel dat de basis vormt voor de analyse van netaansluitingsstudies en/of toekomstige netontwikkeling behouden. Er wordt echter verduidelijkt dat dit “ten laatste” is. Er wordt in eerste instantie als algemeen uitgangspunt vermeld dat dit het geval is wanneer de relevante netbeheerder een concrete eindtermijn heeft bepaald. Als een netbeheerder reeds een concrete termijn kan opgeven, zonder dat er reeds voldaan is aan de voorwaarde dat de geplande netinvestering door de relevante netbeheerder is opgenomen in het netwerkmodel dat de basis vormt voor de analyse van netaansluitingsstudies en/of toekomstige netontwikkeling, dan kan dit op die manier al ten goede komen van netgebruikers, zoals ook gesuggereerd door ODE (zienswijze nr. 132).

We behouden dus geen 1-op-1 link met het referentienet, maar behouden dit in deze paragraaf wel als ankerpunt in die zin dat de standaard uitvoeringstermijn wordt omgezet naar een concrete uitvoeringstermijn “ten laatste wanneer de geplande netinvestering door de relevante netbeheerder is opgenomen in het netwerkmodel dat de basis vormt voor de analyse van netaansluitingsstudies en/of toekomstige netontwikkeling”. Het moment dat de geplande netinvestering door de relevante netbeheerder is opgenomen in het netwerkmodel dat de basis vormt voor de analyse van netaansluitingsstudies en/of toekomstige netontwikkeling, blijft zo het laatste “toegelaten moment” om als netbeheerder over te gaan tot de concrete uitvoeringstermijn. De Vlaamse Nutsregulator wil hiermee vermijden dat een netbeheerder bepaalde netinvesteringen reeds concreet zou gebruiken in zijn analyses voor een netaansluitingsstudie, die de basis vormt om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden, terwijl deze netinvestering anderzijds nog niet als concreet zou gerapporteerd worden. Dit zou tot inconsistente situaties kunnen leiden. De Vlaamse Nutsregulator vindt het daarom logisch om dit ankerpunt tevens te hanteren als finaal ankerpunt voor de investeringsvoorwaarde. Om die reden gaat de Vlaamse Nutsregulator niet in op de vraag van Fluvius om ook hier de link met het referentienet volledig te schrappen (zienswijze nr. 108).

Elia stelt in zijn consultatiereactie (zienswijze nr. 134) nog voor om het referentienet jaarlijks te publiceren en in het kader van deze publicatie te evalueren of flexibele aansluitingsovereenkomsten met een standaard uitvoeringstermijn ingekort kunnen worden op basis van de uitvoeringstermijn van geplande netinvesteringen in dit netwerkmodel: *“Deze manier van werken heeft als voordeel dat klanten zo snel als mogelijk duidelijkheid kunnen krijgen over een mogelijk kortere looptijd en niet hoeven te wachten tot het volgende investeringsplan. Het laat ook een manier van werken overheen verschillende regio’s toe, aangezien het referentienetwerk het hele Elia netwerk betreft. Zo is het immers niet uitzonderlijk dat netgebruikers op het Plaatselijk Vervoernet afhankelijk zijn van netversterkingen die dienen te gebeuren op het federale net.”*. De Vlaamse Nutsregulator verwelkomt

het voorstel van Elia tot jaarlijkse publicatie van het referentienet, maar acht een expliciete verplichting hiervan in het technisch reglement niet opportuun. Het is onduidelijk of dit werkelijk bijdraagt aan een efficiënter regulatorisch toezicht.

Fluvius wijst in zijn reactie op het bestaan van verschillende netwerkmodellen en koppelt hier het gebrek aan rechtstreeks zicht op de inhoud en toepassing ervan door de regulator aan (zienswijze nr. 108). De Vlaamse Nutsregulator acht het mogelijk om op basis van een rapportage de correcte toepassing te verifiëren. De Vlaamse Nutsregulator is evenwel van oordeel dat de naleving van deze regelgevende bepaling niet per se op individuele dossierbasis beoordeeld dient te worden.

2.3.7. Standaard uitvoeringstermijn

In de paragraaf over de standaard termijnen (paragraaf 6 volgens de finale nummering), acht de Vlaamse Nutsregulator het op basis van de consultatiereacties (zie verder) aangewezen om een expliciete link te vermelden naar de toepasselijke regelgeving voor netelementen op spanningsniveaus hoger dan 70 kilovolt: *“de standaard uitvoeringstermijn zoals bepaald in de toepasselijke regelgeving als minstens één netelement dat beperkend is om een vaste aansluitingsovereenkomst toe te kennen een spanning heeft van hoger dan 70kV”*. Voor de andere spanningsniveaus wordt *“vaste aansluiting”* redactioneel aangepast naar *“vaste aansluitingsovereenkomst”*, overeenkomstig de vermelding in het Energiedecreet (artikel 4.1.17/9 §1). Deze redactionele aanpassing wordt ook doorgevoerd in de definitie ‘Netaansluitingsstudie’ (artikel 1.1.2).

De Vlaamse Nutsregulator consulteerde voor deze spanningsniveaus over een voorstel van termijn van 10 jaar, om te bekijken of deze termijn aanvaardbaar zou zijn. Het is de wens om de aanvrager zo snel als realistisch mogelijk een vaste aansluiting aan te kunnen bieden na uitvoering van de netinvestering. Er moet echter ook vermeden worden om de klant een onrealistische korte termijn voor te spiegelen. Uit de reacties van de netbeheerders (Elia, Fluvius) noteert de Vlaamse Nutsregulator een bezorgdheid over het voorstel voor 10 jaar, en de vraag om de termijn expliciet te verlengen tot 15 jaar voor investeringen op de hoogste spanningsniveaus 220kV en 380kV van het Elia-net, zoals in de federale CREG Gedragscode. De Vlaamse Nutsregulator wenst uiteraard ook te vermijden dat netbeheerders door een te korte termijn van 10 jaar, waar 15 jaar wel haalbaar is, zouden vermijden om de flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden. Het onderscheid kan er bovendien ook toe leiden dat aanvragers onterecht de indruk zouden krijgen dat flexibele aansluitingsovereenkomsten sneller naar vaste zullen omgezet worden op het regionale net dan op het transmissienet. De standaardtermijn is immers geen incentive, of mag althans niet zo worden geïnterpreteerd, die investeringsprojecten zou kunnen of moeten doen versnellen. Het Energiedecreet schrijft in art. 4.1.17/9 uitdrukkelijk voor: *“Bij het bepalen van de standaard uitvoeringstermijnen consulteert de Vlaamse Nutsregulator de elektriciteitsdistributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de transmissienetbeheerder.”* Aangezien zij gezamenlijk en gemotiveerd vragen om de termijn van 10 jaar aan te passen naar 15 jaar, past de Vlaamse Nutsregulator de bepaling aan. Hierbij wordt de standaard uitvoeringstermijn op 10 jaar beperkt tot de netten tot en met 70 kV, die onder regionale bevoegdheid vallen. Voor de standaard uitvoeringstermijn voor de netten met spanningsniveaus hoger dan 70kV wordt doorverwezen naar de toepasselijke regelgeving, op vandaag concreet dus de CREG Gedragscode (deze bevat vandaag een termijn van 10 jaar voor 150 kV en 15 jaar voor 220 kV en 380 kV). Hiermee komt de Vlaamse Nutsregulator tegemoet aan bezorgdheden van Fluvius (zienswijze nr. 110), Elia

(zienswijze nr. 147) en CREG (zienswijze nr. 65) en wordt de consistentie met het federale kader structureel verzekerd op dit punt. Hoe dan ook zijn, na de aanvankelijke standaardtermijn, daarna de werkelijke, aan de flexibele aansluitingsovereenkomsten gerelateerde investeringsprojecten van belang, waarvan hun planning en vooruitgang door de Vlaamse Nutsregulator zal kunnen beoordeeld en opgevolgd worden.

FEPEG pleit dan weer voor een bijkomende “functionele” opsplitsing tussen enerzijds het plaatselijk vervoernet en anderzijds het distributienet, waarbij het voor de 36 kV distributienetten een lagere standaard uitvoeringstermijn bepleit (zienswijze nr. 74). De Vlaamse Nutsregulator verkiest het behoud van een indeling volgens spanningsniveau, omwille van de duidelijkheid en het feit dat er ook technologische aspecten verbonden zijn aan dit spanningsniveau.

Bnewable (zienswijze nr. 245) en Fastned (zienswijze nr. 29) pleiten op hun beurt voor verdere differentiatie dan louter het spanningsniveau, waarbij eveneens wordt rekening gehouden met types investeringen. Een verdere verfijning van het soort netinvesteringssasset met afzonderlijke standaard doorlooptijden zou een mogelijkheid kunnen zijn, maar zou er ook kunnen toe leiden dat er discussies kunnen ontstaan over de vooraf te bepalen looptijd van een investeringsproject wanneer daar meerdere soorten netassets tegelijk bij betrokken kunnen zijn. Een voorwaarde is dan ook dat altijd al geweten zou moeten zijn over welke assets het exact gaat. Omwille van redenen van transparantie lijkt het beter om de standaard doorlooptijden op spanningsniveau vast te leggen. Hoe dan ook is dit een tijdelijke termijn en zal de netbeheerder nog het concrete investeringsproject en de bijhorende concrete uitvoeringstermijn bepalen en rapporteren.

De Vlaamse Nutsregulator voorziet tenslotte geen mogelijkheid voor een afwijkende dossier-specifieke standaard termijn, zoals gesuggereerd door Fluvius (zienswijze nr. 110). De bedoeling is dat de standaard termijnen duidelijk en transparant zijn. Een project specifieke standaard termijn zou dit ondergraven en ingaan tegen de logica dat een standaard termijn aanvankelijk juist nodig is omdat het project nog niet gekend is. Daarnaast is het de bedoeling dat een standaard termijn slechts tijdelijk van toepassing is en zo snel mogelijk dient omgezet te worden naar een concrete uitvoeringstermijn.

2.3.8. Jaarlijkse rapportering

In de paragraaf over de jaarlijkse rapportering (paragraaf 7 volgens de finale nummering) wordt het rapporteren over ‘aangeboden’, maar (nog) niet aanvaarde flexibele aansluitingsovereenkomsten, zoals voorzien in artikel 4.1.17/13 van het Energiedecreet, geschrapt uit de bepalingen over de ‘afgesloten’ flexibele aansluitingsovereenkomsten, omdat niet alle elementen relevant zijn. De Vlaamse Nutsregulator acht het daarom niet aangewezen om een detailrapportering over de louter aangeboden maar niet geconcretiseerde dossiers op dezelfde wijze op te nemen in het technisch reglement. De Vlaamse Nutsregulator wijst er wel op dat dit nog wel verplicht wordt via het Energiedecreet artikel 4.1.17/13 2de lid. De aanleiding voor de schrapping zijn de opmerkingen van Fluvius (zienswijze nr. 119) en Elia (zienswijze nr. 150) omtrent de rapporteringsvereisten, met hierin een aantal terechte bekommernissen. Voor meer details omtrent rapportering verwijzen we naar de bijlage.

Punt 1 van deze paragraaf wordt nog aangevuld met de vraag om van de beperkende netelementen, zoals bepaald volgens de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, tevens het hoogste spanningsniveau te vermelden. Dit verduidelijkt de rapportage met het oog op de opvolgbaarheid.

2.3.9. Rapportering in tweejaarlijks investeringsplan

In de paragraaf over de rapportering in het tweejaarlijks investeringsplan (paragraaf 8 volgens de finale nummering) wordt verduidelijkt dat de geplande netinvesteringen, alternatieve oplossingsrichtingen en investeringsnoden transparant en publiek worden gerapporteerd. Wat betreft het eerbiedigen van de vertrouwelijkheid van alle persoonlijke en commerciële gegevens (vraag van Elia in zienswijze nr. 136) verkiest de Vlaamse Nutsregulator om de link tussen de individuele flexibele aansluitingsovereenkomsten en de eraan gekoppelde oplossingen te verkrijgen onder de vorm van een bijlage bij het investeringsplan, waarbij de regulator dan zal oordelen over het confidentiële karakter van (delen van) de inhoud. De paragraaf wordt verder redactioneel verduidelijkt met de schrapping van een aantal expliciete bewoordingen, die vervangen worden door een doorverwijzing naar de herwerkte paragraaf 2.

2.3.10. Latere overgang naar alternatieve oplossingsrichting

In de paragraaf over de latere overgang naar een alternatieve oplossingsrichting (paragraaf 9 volgens de finale nummering) worden geen aanpassingen aangebracht.

2.3.11. Latere inhoudelijke bijsturing van netinvestering

FEPEG ondersteunt het principe “*dat indien een investering toch significant vertraagt of inhoudelijk wordt bijgestuurd met langere doorlooptijd, de netbeheerder bijkomende oplossingen moet organiseren (marktvragen en/of multilaterale permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten) om de verlenging te overbruggen, zonder dat de netgebruiker structureel in onzekerheid blijft*” (zienswijze nr. 74).

Elia stelt in zijn reactie (zienswijze nr. 137) dat “*het proces m.b.t. de jaarlijkse publicatie van het referentie netwerkmodel beter geschikt is om eventueel te beslissen om een geplande netinvestering inhoudelijk bij te sturen*”. Elia vraagt verder “*met aandrang om de verplichting tot het opzetten van marktvragen in beide paragrafen te schrappen omdat dit volgens Elia in verschillende situaties niet de juiste oplossing zal zijn*”.

Wat betreft de geconsulteerde paragraaf over latere inhoudelijke bijsturingen van netinvesteringen, nl. §9 (§10 in het finale TRDE), gaat de Vlaamse Nutsregulator niet akkoord met de door Elia voorgestelde aanpassingen. De bepaling beoogt een evenwichtig kader tussen enerzijds de mogelijkheid tot het zinvol bijsturen van netinvesteringen door een netbeheerder, met het oog op het zinvol uitbouwen van het elektrisch net op de lange termijn, en anderzijds een betrachting om ook in die situaties alsnog zo goed mogelijk de contractuele ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst te respecteren in de praktijk, aangezien de netgebruiker die flexibele aansluitingsovereenkomst aanging met de verwachting dat de contractuele ingeschatte looptijd een goede inschatting was van de reële omzetting naar een vaste aansluitingsovereenkomst. In die zin acht de Vlaamse Nutsregulator de bepaling evenredig.

Het gaat om cases waarbij de netbeheerder een investering voorziet, maar deze dan later inhoudelijk significant wil bijstellen. Het gaat dus niet louter om enige vertraging in een ongewijzigd project door bijvoorbeeld problemen met de vergunning of levering van materiaal. Het gaat dus wel om het

expliciet inhoudelijk bijstellen van de scope van een netinvestering, bijvoorbeeld omdat door bijkomende aansluitingsaanvragen een meer ingrijpende netinvestering beter blijkt voor de lange termijnontwikkeling van het net, maar die wel een langere doorlooptijd kent. Om in dergelijke situaties zo goed als mogelijk te trachten om de netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst gelinkt aan de originele netinvestering, toch al sneller dan het complexere, langere investeringsproject te laten overgaan op een vaste aansluitingsovereenkomst, vragen we aan de netbeheerder om hiertoe een markt vraag en/of aanbod van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten te organiseren. De Vlaamse Nutsregulator verduidelijkt hierbij wel dat de organisatie van de markt vraag en/of multilateraal aanbod voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten in het congestiegebied niet zonder meer een aankoopverplichting inhoudt. Dit is gelinkt aan het afwegingskader (TRDE-artikel 2.1.19), waarbij dit afwegingskader hier wordt toegepast om actief investeringsuitstel (omwille van aangepaste scope) te faciliteren. Deze paragraaf vormt aldus een "aanleiding van het doorlopen" van het afwegingskader (TRDE-artikel 2.1.19 §1 2e bullet). Op basis van de "gehanteerde beslissingsparameters en hun berekeningswijze, alsook hun numerieke waarde" (TRDE-artikel 2.1.19 §1 5e bullet) kan de netbeheerder dan beslissen of het contracteren te verantwoorden is. De Vlaamse Nutsregulator voert wel nog een tekstuele aanpassing door om te verduidelijken dat het toepassingsgebied van deze paragraaf beperkt is tot het net van de netbeheerder zelf. De Vlaamse Nutsregulator schat in dat de vermelding van het "desbetreffende investeringsplan" hier mogelijk onbedoeld verwarring kan scheppen. Daarom schrapt de Vlaamse Nutsregulator het woord "desbetreffende" en voegt hij een expliciete verwijzing naar "zijn net" toe, ter verwijzing naar het net van de netbeheerder zelf.

De paragraaf over significante vertraging van netinvesteringen gelinkt aan afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomsten (paragraaf 10 volgens nummering geconsulteerde versie) wordt dan weer volledig geschrapt, en dit naar aanleiding van een consultatiereactie van Fluvius (zienswijze nr. 111), en een consultatiereactie van Elia bij de overeenkomstige bepaling in het TRPV (zienswijze nr. 137). De Vlaamse Nutsregulator ziet immers een risico op interpretatieverschillen en erkent de moeilijk werkbare praktijkuitvoering. De Vlaamse Nutsregulator schrapt daarom deze paragraaf bij deze wijziging van het technisch reglement. De Vlaamse Nutsregulator zal de situatie in de praktijk verder opvolgen en evalueren.

2.3.12. Ingeschatte looptijd van flexibele aansluitingsovereenkomst

FEPEG ondersteunt het principe van een duidelijke link met netinvesteringen en het feit dat deze contractuele parameter niet meer kan bijgesteld worden (zienswijze nr. 74). Elia (zienswijze nr. 148) en Febeliec (zienswijze nr. 48) wijzen erop dat deze bepaling afwijkt van het huidige, federale kader. De bepaling maakt deel uit van het evenwichtig kader dat de Vlaamse Nutsregulator beoogt op vlak van investeringsvoorwaarde. In de paragraaf over de ingeschatte looptijd van een flexibele aansluitingsovereenkomst (paragraaf 11 volgens de finale nummering) worden bijgevolg geen aanpassingen aangebracht na consultatie.

2.3.13. Samenwerking netbeheerders in kader van netversterking

Om tot een werkbaar kader te komen, acht de Vlaamse Nutsregulator afspraken tussen de verschillende netbeheerders belangrijk en zelfs onontbeerlijk. Om die reden nam de Vlaamse Nutsregulator volgend element op voor de samenwerkingsovereenkomst (TRDE-artikel 6.1.6): "de *afspraken met betrekking tot flexibele aansluitingsovereenkomsten die door de ene netbeheerder*

dient te worden aangeboden omwille van beperkende netelementen op het net van de andere netbeheerder van het gekoppelde net, alsook met betrekking tot de eraan gekoppelde geplande investeringen, rekening houdend met Art. 2.2.94;". De samenwerkingsovereenkomst met de transmissienetbeheerder bevindt zich op het raakvlak van het federale net en de regionale netten. De Vlaamse Nutsregulator stelt dan ook voor om samen met de federale regulator CREG de verdere uitwerking door de netbeheerders te analyseren en evalueren binnen dit traject, elk in het licht van zijn bevoegdheden. De Vlaamse Nutsregulator verwijst naar de bespreking in paragraaf 'Samenwerking netbeheerders' in dit consultatieverslag voor verdere toelichting.

2.3.14. Finaal artikel

Art. 2.2.94 Modaliteiten investeringsvoorwaarde

§1. Indien de elektriciteitsdistributienetbeheerder naar aanleiding van een aansluitingsaanvraag een flexibele aansluitingsovereenkomst aanbiedt, na uitvoering van de bijhorende netaansluitingsstudie volgens de methodologie beschreven in Art. 2.2.99, dan worden er, indien de nodige netinvesteringen nog niet zijn gepland op het moment van het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst, netinvesteringen gepland volgens de modaliteiten zoals vermeld in artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet, en waarvoor dit artikel de nadere regels bepaalt.

Indien er netinvesteringen nodig zijn op een ander net, dan maakt de elektriciteitsdistributienetbeheerder hierover afspraken met de netbeheerder van dat net, conform Art. 6.1.3 en Art. 6.1.6.

§2. De link tussen de flexibele aansluitingsovereenkomst en de eraan gekoppelde netinvestering(en) blijkt uit het volgende tweejaarlijkse investeringsplan, vermeld in Art. 2.1.11.

In dit volgende investeringsplan, rekening houdend met §4 van dit artikel, rapporteert de elektriciteitsdistributienetbeheerder voor elke vastgestelde verwachte congestie gekoppeld aan de door hem afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomst, ook indien deze gelinkt is aan een beperkend netelement op een ander net:

- a. een geplande netinvestering; of
- b. een uitgewerkte alternatieve oplossingsrichting die nog in implementatiefase is en na de implementatie ervan de flexibele aansluitingsovereenkomst zal doen vervallen; of
- c. een concreet geïdentificeerde en bevestigde investeringsnood op een ander net, waarvoor de netontwikkelingsanalyse door de verantwoordelijke netbeheerder ter uitwerking van het exacte project nog lopende is, rekening houdend met het proces van kwalitatieve netontwikkeling over gekoppelde netten heen, in samenwerking met de netbeheerder(s) van deze gekoppelde netten. In dit geval vervangt de elektriciteitsdistributienetbeheerder in het daarop volgende investeringsplan deze investeringsnood door een geplande netinvestering of een uitgewerkte alternatieve oplossingsrichting, teneinde te voldoen aan de toepassingsvoorwaarden zoals vermeld in artikel 4.1.17/9, §1, eerste lid van het Energiedecreet.

§3. De basis voor de verdere, concrete evaluatie van de planning van de netinvesteringsprojecten en alternatieve oplossingsrichtingen gelinkt aan beperkende netelementen op andere netten zijn de conform de toepasselijke regelgeving goedgekeurde investerings- en ontwikkelingsplannen voor deze netten.

§4. De term 'het volgende investeringsplan' betekent in deze context het investeringsplan waarvan de indieningsdatum als eerstvolgende volgt op: het moment van het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst dag op dag verlengd met een overbruggingstermijn van 9 maanden.

§5. Een uitvoeringstermijn van een geplande netinvestering wordt in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten als concrete uitvoeringstermijn beschouwd, zoals bedoeld in artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet, wanneer de relevante netbeheerder een concrete eindtermijn heeft bepaald en dit ten laatste wanneer de geplande netinvestering door de relevante netbeheerder is opgenomen in het netwerkmodel dat de basis vormt voor de analyse van netaansluitingsstudies en/of toekomstige netontwikkeling.

Bij de overgang van een standaard uitvoeringstermijn naar een concrete uitvoeringstermijn, zoals bepaald in artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet, past de elektriciteitsdistributienetbeheerder op dat moment de overeenkomstige contractuele parameters, vermeld in Art. 2.2.101, overeenkomstig aan en brengt de elektriciteitsdistributienetgebruiker hiervan onverwijld op de hoogte.

De concrete uitvoeringstermijn is bijgevolg gelinkt aan de geplande elektrische indiening in het operationele net van de netelementen waardoor de nood aan de flexibele aansluitingsovereenkomst komt te vervallen. Projectwerkzaamheden die hier geen rechtstreeks verband mee houden, worden niet in rekening gebracht.

§6. De standaard uitvoeringstermijn, zoals vermeld in artikel 4.1.17/9 §3 derde en vierde lid van het Energiedecreet, wordt gerekend van het moment van het afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst en bedraagt op kalenderdagbasis exact:

- a. de standaard uitvoeringstermijn zoals bepaald in de toepasselijke regelgeving als minstens één netelement dat beperkend is om een vaste aansluitingsovereenkomst toe te kennen een spanning heeft van hoger dan 70kV;
- b. 10 jaar als minstens één netelement, op het elektriciteitsdistributienet of een hieraan gekoppeld net, dat beperkend is om een vaste aansluitingsovereenkomst toe te kennen, een spanning heeft binnen het bereik van 36kV tot en met 70kV;
- c. 5 jaar als alle netelementen, op het elektriciteitsdistributienet of een hieraan gekoppeld net, die beperkend zijn om een vaste aansluitingsovereenkomst toe te kennen een spanning hebben lager dan 36kV.

§7. De elektriciteitsdistributienetbeheerder rapporteert jaarlijks, telkens vóór 1 oktober, aan de Vlaamse Nutsregulator over de link tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten op zijn net en netinvesteringen overeenkomstig artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet. Deze tussentijdse rapportering bevat voor alle afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomsten volgende elementen ter verduidelijking van de link tussen deze flexibele aansluitingsovereenkomsten van de elektriciteitsdistributienetbeheerder en het netontwikkelingsproces:

1. De beperkende netelementen, zoals bepaald volgens de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, met vermelding van het hoogste spanningsniveau;
2. De netbeheerder(s) verantwoordelijk voor de beperkende netelementen, bedoeld in punt 1;
3. De relevante investeringsplannen voor deze beperkende netelementen, rekening houdend met de verantwoordelijke netbeheerder(s) bedoeld in punt 2 en de termijnen opgenomen in §4 van dit artikel;
4. De status van de netontwikkelingsanalyse, met vermelding van de gekoppelde netinvestering(en) en bijhorende uitvoeringstermijn(en) indien reeds gekend.

§8. De rapportering in het investeringsplan bevat voor alle afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomsten minstens de gegevens vermeld in §7 van dit artikel, aangevuld met de gegevens vermeld in §2. De geplande netinvesteringen, alternatieve oplossingsrichtingen en bevestigde investeringsnoden worden transparant en publiek gerapporteerd. De link tussen de individuele flexibele aansluitingsovereenkomsten en de eraan gekoppelde oplossingen worden gerapporteerd aan de hand van een bijlage. De Vlaamse Nutsregulator kan nog bijkomende informatie opvragen.

De Vlaamse Nutsregulator beoordeelt op basis van deze rapportering of voldaan is aan de noodzakelijke voorwaarden voor de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst, overeenkomstig artikel 4.1.17/9 §1 van het Energiedecreet.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder toont in het tweejaarlijks investeringsplan aan dat netinvesteringen waaraan flexibele aansluitingsovereenkomsten gelinkt zijn, niet vertraagd worden door de inzet van flexibele aansluitingsovereenkomsten.

§9. De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan later, na het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst, afzien van de geplande netinvestering bedoeld in §2 van dit artikel, indien uit het afwegingskader, bedoeld in Art. 2.1.19, blijkt dat een alternatieve oplossingsrichting, anders dan een netinvestering, te verkiezen is. De flexibele aansluitingsovereenkomst komt dan te vervallen, na een overbruggingsperiode overeenkomstig de implementatietijd van de alternatieve oplossingsrichting. Deze implementatietijd dient steeds korter te zijn dan de resterende termijn van de eerder contractueel overeengekomen ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst.

§10. De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan later, na het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst, een geplande netinvestering op zijn net inhoudelijk bijsturen indien blijkt dat een alternatieve netinvestering meer aangewezen is, door gewijzigde omstandigheden. Dit wordt gemotiveerd in het investeringsplan. Hierbij kan de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomsten gelinkt aan de eerder betrokken netinvestering niet verlengd worden. Indien de bijgestuurde netinvestering een langere doorlooptijd zou kennen, dient de elektriciteitsdistributienetbeheerder zijn beslissing tot het bijsturen van de netinvestering gebaseerd te hebben op een geactualiseerde marktvrage en/of multilateraal aanbod voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten in het congestiegebied, waarbij de elektriciteitsdistributienetbeheerder de bijhorende kosten in rekening bracht in het afwegingskader, bedoeld in Art. 2.1.19.

§11. De in een tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerder en een elektriciteitsdistributienetgebruiker afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomst vastgelegde ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt nooit bijgesteld naar boven.

2.4. Netaansluitingsstudies

2.4.1. Toelichting aanpassing na consultatie

De Vlaamse Nutsregulator ontving verschillende reacties gerelateerd aan de submethodologie voor netaansluitingsstudies als onderdeel van de methodologie voor de toepassing van een (tijdelijke) flexibele aansluitingsovereenkomst (TRDE-artikel 2.2.99).

Wat betreft de inhoud en de **algemene mate van detail** binnen deze submethodologie vermeldt FEBEG dat het bijzonder veel belang hecht aan een methodologie voor netaansluitingsstudies die voldoende gedetailleerd is om de uitkomst voor netgebruikers voorspelbaar en controleerbaar te maken: *“Een ‘high level’ beschrijving volstaat niet: zonder uitgewerkte inputgegevens, aannames en berekeningsstappen ontstaat het risico dat verschillende uitvoerders tot verschillende resultaten komen en dat er geen effectieve mogelijkheid bestaat om een besluit te challengen”* (zienswijze nr. 75). Netbeheerder Elia pleit dan weer eerder in de andere richting, namelijk voor een systeem met 2 lagen: een beperkte “regulatoire laag” met de eerder high-level principes en een “operationele laag” waaraan dan een lossier proces zou gekoppeld worden (zienswijze nr. 138). Ook distributienetbeheerder Fluvius vindt de geconsulteerde bepaling te verregaand (zienswijze nr. 116): *“De voorgestelde bepalingen impliceren een zeer gedetailleerde beschrijving van procedures, aannames en berekeningswijzen, evenals de vertaling naar contractuele parameters. Hierdoor evolueert de methodologie van een kaderdocument naar een sterk gedetailleerd operationeel instrument, wat de flexibiliteit om deze in de praktijk aan te passen aanzienlijk beperkt. Fluvius vraagt om in een meer proportionele invulling te voorzien, waarbij ruimte blijft voor pragmatische bijsturing in functie van evoluerende inzichten en operationele ervaring.”*

De Vlaamse Nutsregulator acht de bepalingen in het artikel over de netaansluitingsstudies evenwichtig in het licht van artikel 4.1.17/10 §2 van het Energiedecreet. De Vlaamse Nutsregulator behoudt dan ook in grote lijnen het geconsulteerde tekstvoorstel. De Vlaamse Nutsregulator schrapt hierbij wel de adjectieven “transparant”, “evenredig”, “niet-discriminair” en “objectief” doorheen het artikel maar dan louter omdat deze toetsingsgronden al zijn opgenomen in het Energiedecreet (artikels 4.1.17/10 §2 en 4.1.17/15). De Vlaamse Nutsregulator schrapt daarom ook de expliciete vermeldingen “omstandig” en “gedetailleerd”. Artikel 4.1.17/10 §2 van het Energiedecreet spreekt al van een “gedetailleerd en uitgewerkt kader” wat betreft de methodologie voor toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Daarnaast doet de Vlaamse Nutsregulator nog een **aantal kleinere aanpassingen** op basis van de ontvangen consultatiereacties.

Naar aanleiding van de reacties van Fluvius (zienswijze nr. 116) en Elia (zienswijze nr. 138) past de Vlaamse Nutsregulator ook de bepaling over de berekeningswijze van de **contractueel bindende parameters** aan (§3 punt 3). Er wordt expliciet verduidelijkt dat dit bedoeld is als beperkt tot de paramaters gerelateerd aan de verwachte modulaties, overeenkomstig artikel 4.1.17/11 van het Energiedecreet. De bijkomende verwijzing naar het artikel van het modelcontract van het technisch

reglement wordt om die reden ook geschrapt. Dit artikel gaat immers veel breder. Verder worden in dit punt niet langer expliciet items vermeld waarmee “minstens rekening gehouden moet worden”. Deze informatie is immers meer op zijn plaats in §2 over de gehanteerde hypothesen en berekeningswijze voor het uitvoeren van netaansluitingsstudies. Aan deze §2 wordt bijgevolg volgende aanvulling gedaan, die eerder was opgenomen in §3 punt 4:

De berekeningswijze houdt rekening met het potentieel van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit, permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibele aansluitingsovereenkomsten voor congestiebeheer.

In §3 punt 3 wordt tenslotte nog de vermelding “*de informatie die aan de elektriciteitsdistributienetgebruiker wordt overgemaakt bij oplevering van de netaansluitingsstudie*” geschrapt. Dit vormt immers het voorwerp van specifieke artikel 2.2.102 omtrent de rapportering van de netaansluitingsstudie aan de distributienetgebruiker.

Punt 5 van §3 wordt aangepast van “gekoppelde netten” naar het meer algemene “andere netten”, analoog als de aanpassing in artikel 2.2.94 §1 (modaliteiten investeringsvoorwaarde). Op deze manier worden ook duidelijker de situaties ondervangen van koppelpunten waarbij het distributienet (rechtstreeks) gekoppeld is aan het plaatselijk vervoernet, en slechts onrechtstreeks via dit plaatselijk vervoernet verbonden is met het transmissienet. Ook in dergelijke situaties is het mogelijk dat er beperkende netelementen zijn op het transmissienet met impact op het distributienet.

In paragraaf §3 worden tenslotte een aantal redactionele verduidelijkingen aangebracht, waarbij het woord ‘procedure’ vervangen wordt door ‘werkwijze’.

De Vlaamse Nutsregulator ontving tenslotte een aantal reacties over §4 omtrent de **categorieën van netgebruikers**. Elia geeft aan verheugd te zijn dat het TR een kader bevat waarbinnen een onderscheid gemaakt kan worden tussen verschillende categorieën van netgebruikers (zienswijze nr. 149). Fluvius vraagt naar bijkomende richtinggevende kaders vanuit de regulator en de beleidsmaker (zienswijze nr. 116).

De Vlaamse Nutsregulator besloot om punt 3 redactioneel te verduidelijken wat betreft de voorwaarde om een voldoende significant aandeel uit te maken binnen de totale beschikbare netcapaciteit. De bijzin “*opdat capaciteit niet overmatig opgesplitst vrijgehouden zou worden wat structureel zou leiden tot onderbenutting van beschikbare capaciteit*” wordt geschrapt om ze louter het doel van de bepaling weergeeft en geen reglementair karakter heeft. Daarnaast geeft de Vlaamse Nutsregulator nog bijkomende richting in die zin dat naast de basis van het investeringsplan ook meer recente evoluties en inzichten in rekening gebracht moeten worden door de netbeheerder, als deze een positief effect hebben op de beschikbare netcapaciteit voor andere categorieën. Hiermee komt de Vlaamse Nutsregulator onder meer tegemoet aan de vraag van FEBEG naar “*regelmatige herijking*” als onderdeel om “*geen te voorzichtige aanpak te hanteren die leidt tot kunstmatige ‘papieren congestie’*”, en aldus het “*ontmoedigen van projecten*” (zienswijze nr. 75), en aan Fluvius die vraagt naar “*mogelijkheden tot pragmatische bijsturing in functie van evoluerende inzichten en operationele ervaring*” (zienswijze nr. 116).

De Vlaamse Nutsregulator schrapt in de paragraaf verder ook nog één specifiek punt ten opzichte van het geconsulteerde tekstvoorstel:

dwingende, wettelijke verplichtingen inzake energie- en milieubeleid gelinkt aan de aansluitingsaanvraag van een bestaande elektriciteitsdistributienetgebruiker;

Voor dit specifieke punt vraagt ODE in zijn consultatiereactie verdere verduidelijking over wat er verstaan wordt onder “*een dwingende, wettelijke verplichting inzake energie- en milieubeleid*” (zienswijze nr. 232). De Vlaamse Nutsregulator erkent dat de beschrijving in dit punt mogelijk onvoldoende accuraat is. Een verdere concretisering en detaillering is op dit moment evenwel niet evident. Om enige rechtsonzekerheid te vermijden beslist de Vlaamse Nutsregulator daarom om dit punt te schrappen.

2.4.2. Finaal artikel

Art. 2.2.99 Netaansluitingsstudies

§1. Dit artikel legt de nadere regels vast voor de submethodologie voor de netaansluitingsstudies, als onderdeel van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, overeenkomstig artikel 4.1.17/10 §2 van het Energiedecreet.

§2. De submethodologie voor de netaansluitingsstudies beschrijft de gehanteerde hypothesen en berekeningswijze voor het uitvoeren van netaansluitingsstudies. De berekeningswijze houdt rekening met het potentieel van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit, permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibele aansluitingsovereenkomsten voor congestiebeheer.

§3. De submethodologie waarborgt minimaal de vereisten uit artikel 4.1.17/10 §2 van het Energiedecreet, en bevat verder minstens ook nog een beschrijving van:

1. de gehanteerde werkwijze ter inschatting van de congestierisico's, inclusief de achterliggende inputgegevens en aannames of een verwijzing naar de publicatie waarin deze inputgegevens en aannames zijn opgenomen;
2. de gehanteerde werkwijze, inclusief inputgegevens en aannames, ter bepaling van de maximale vaste en aanvullende flexibele injectie- en afnamecapaciteit, onder de vorm van flexibel aansluitingsvermogen, en van de verwachte gemoduleerde volumes, alsook van de evolutie ervan doorheen de tijd;
3. de berekeningswijze van alle contractueel bindende parameters, gerelateerd aan de verwachte modulaties, overeenkomstig artikel 4.1.17/11 van het Energiedecreet;
4. de gehanteerde criteria en werkwijze op basis waarvan beslist wordt om geen flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden, overeenkomstig artikel 4.1.17/15, tweede lid van het Energiedecreet, en bijgevolg de aansluitingsaanvraag geweigerd wordt;
5. de impact van beperkende netelementen die deel uit maken van een ander net, waarover de elektriciteitsdistributienetbeheerder afspraken maakt met de beheerder van dat net in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in Art. 6.1.6, of een verwijzing naar de publicatie waarin deze impact is beschreven;

6. de gehanteerde werkwijze voor herberekening van de modaliteiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst in de periode tot aan de indienstname van de aansluiting, indien van toepassing.

§4. In de submethodologie voor de netaansluitingsstudies kan de elektriciteitsdistributienetbeheerder, conform artikel 4.1.13 van het Energiedecreet, een onderscheid maken tussen categorieën van netgebruikers van het elektriciteitsdistributienet of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net met verschillende installaties. Hij houdt hierbij in voorkomend geval minstens rekening met:

1. het onderscheid tussen productie, opslag en verbruik, zoals bepaald in artikel 4.1.17/9, § 4 van het Energiedecreet;
2. de karakteristieke injectieprofielen van verschillende vormen van hernieuwbare energieproductie;
3. de toekomstverwachtingen over de netbelasting door verschillende types installaties en op de verschillende spanningsniveaus, waarbij een onderscheid slechts mogelijk is op voorwaarde dat een categorie een voldoende significant aandeel uitmaakt van de totale beschikbare netcapaciteit. Die toekomstverwachtingen zijn volgens het investeringsplan maar waarbij de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet recente evoluties en inzichten met een positief effect op de beschikbare netcapaciteit voor andere categorieën in rekening brengt;
4. de mate van keuzevrijheid voor de aanvrager op vlak van locatie gelinkt aan de aansluitingsaanvraag; en
5. het toepasselijke prioriteringskader, in geval hier regelgevend in voorzien is.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan op gemotiveerde wijze afwijken van deze categorieën en/of categorieën toevoegen, rekening houdend met de specificiteiten van zijn net.

Elke categorie die de elektriciteitsdistributienetbeheerder in zijn submethodologie integreert dient te voldoen aan het legitimiteits-, geschiktheids- en proportionaliteitsbeginsel.

2.5. Stroombeheersingssysteem

2.5.1. Toelichting aanpassing na consultatie

De Vlaamse Nutsregulator merkt in de consultatiereacties onduidelijkheid omtrent de afbakening van het begrip 'stroombeheersingssysteem' in TRDE-artikel 2.2.95. De Vlaamse Nutsregulator acht het noodzakelijk om dit te verduidelijken en voegt volgende bepaling toe aan §1 van artikel 2.2.95:

Via dit stroombeheersingssysteem stuurt de elektriciteitsdistributienetbeheerder het modulatiesignaal naar de elektriciteitsdistributienetgebruiker. De elektriciteitsdistributienetgebruiker integreert het signaal vervolgens in zijn beheersysteem, ter aansturing van de relevante installaties

Hiermee wordt verduidelijkt dat met het stroombeheersingssysteem het systeem bedoeld wordt waarmee de netbeheerder het modulatiesignaal tot bij de netgebruiker brengt. De verdere integratie van dit modulatiesignaal door de netgebruiker ter aansturing van zijn installaties valt er niet onder.

Wat betreft de installatie van het stroombeheersingssysteem is de betrachting van de Vlaamse Nutsregulator in artikel 2.2.95 om ook rekening te houden met de inherente operationele onzekerheid die de aanwezigheid van dergelijk systeem voor een netgebruiker met zich meebrengt. Langs de andere kant biedt een stroombeheersingssysteem de netbeheerder de nodige zekerheid om zijn net veilig te kunnen beheren en exploiteren. Rekening houdend met alle consultatiereacties, acht de Vlaamse Nutsregulator nog een bijsturing van artikel 2.2.95 noodzakelijk om hierin een beter evenwicht te vinden. De termijn voor installatie wordt hierbij versneld naar *“standaard vanaf drie jaar voor de eerste verwachte flexibiliteitsnood verschillend van nul”*. Verder wordt bepaald dat het stroombeheersingssysteem én de verdere aansturing door de elektriciteitsdistributienetgebruiker van de relevante installaties, operationeel dient te zijn ten laatste twee jaar voor de eerste verwachte flexibiliteitsnood verschillend van nul (er is dus standaard een tijdsvenster van een jaar voor de installatie). Deze periode van twee jaar is nodig om rekening te kunnen houden met de inherente onzekerheid van netaansluitingsstudies, waarin een evenwicht gezocht dient te worden tussen de nodige zekerheid voor de netbeheerder en geen onnodig conservatieve aannames. De elektriciteitsdistributienetbeheerder en elektriciteitsdistributienetgebruiker dienen de nodige afspraken te maken en voorbereidingen te treffen om dat tijdig operationeel zijn van de gehele keten te verzekeren. Om dit nog beter te verankeren in het TRDE, voegt de Vlaamse Nutsregulator ook een punt toe aan het artikel over het modelcontract (art. 2.2.101): *“de afspraken en verantwoordelijkheden omtrent de installatie en indienstname van het stroombeheersingssysteem, overeenkomstig Art. 2.2.95;”*.

2.5.2. Finaal artikel

Art. 2.2.95 Stroombeheersingssysteem

§1. De elektriciteitsdistributienetgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst plaatst een stroombeheersingssysteem of doet hiervoor beroep op de elektriciteitsdistributienetbeheerder, volgens de hiertoe door de elektriciteitsdistributienetbeheerder opgestelde procedure.

Via dit stroombeheersingssysteem stuurt de elektriciteitsdistributienetbeheerder het modulatiesignaal naar de elektriciteitsdistributienetgebruiker. De elektriciteitsdistributienetgebruiker integreert het signaal vervolgens in zijn beheersysteem, ter aansturing van de relevante installaties.

De plaatsing van het stroombeheersingssysteem gebeurt standaard vanaf drie jaar voor de eerste verwachte flexibiliteitsnood verschillend van nul. Deze verwachte flexibiliteitsnood wordt geïdentificeerd in de netaansluitingsstudie onder de vorm van verwachte gemoduleerde volumes, die minstens op jaarbasis worden vastgelegd overeenkomstig artikel 4.1.17/11 van het Energiedecreet. De plaatsing kan vroeger gebeuren in onderling overleg tussen elektriciteitsdistributienetbeheerder en elektriciteitsdistributienetgebruiker. Het stroombeheersingssysteem en de verdere integratie door de elektriciteitsdistributienetgebruiker in zijn beheersysteem ter aansturing van de relevante installaties, dient ten laatste operationeel te zijn twee jaar voor de eerste verwachte flexibiliteitsnood verschillend van nul. De

elektriciteitsdistributienetbeheerder en elektriciteitsdistributienetgebruiker maken hiertoe de nodige afspraken en treffen de nodige voorbereidingen.

§2. Het stroombeheersingssysteem kan een verschillende uitvoeringsvorm aannemen afhankelijk van het type flexibele aansluitingsovereenkomst, bedoeld in 0.

§3. De elektriciteitsdistributienetbeheerder stemt de keuze van de uitvoeringsvorm van het stroombeheersingssysteem af op het risicobeheer binnen zijn netbeheer en de potentiële impact op de operationele veiligheid.

2.6. Samenwerking netbeheerders

2.6.1. Toelichting aanpassing na consultatie

De nood aan flexibele aansluitingsovereenkomsten op het distributienet kan veroorzaakt worden door congestieproblemen op andere netten. Op vandaag wordt de nood aan flexibele aansluitingsovereenkomsten op het distributienet voornamelijk veroorzaakt door verwachte congestieproblemen op de koppelpunten en/of het hogerliggend net van Elia.

Dit vereist een goede samenwerking volgens duidelijke afspraken tussen de betrokken netbeheerders, zowel in de planningsfase (afspraken over het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst alsook over de eraan gekoppelde geplande investeringen) als in de operationele fase (afspraken over de activatie en de compensatie).

Wat betreft het TRDE stelde de Vlaamse Nutsregulator daarom bij de consultatie voor om twee elementen toe te voegen aan de minimaal vereiste inhoud van de samenwerkingsovereenkomst tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het net waaraan zijn net gekoppeld is (Art. 6.1.6 §1):

- *de afspraken over het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer, overeenkomstig artikel 4.1.6 §1 19° van het Energiedecreet.*
- *de afspraken met betrekking tot flexibele aansluitingsovereenkomsten die door de ene netbeheerder dient te worden aangeboden omwille van beperkende netelementen op het net van de andere netbeheerder van het gekoppelde net, alsook met betrekking tot de eraan gekoppelde geplande investeringen, rekening houdend met 0;*

Wat betreft het TRPV stelde de Vlaamse Nutsregulator bij de consultatie voor om drie elementen toe te voegen aan de minimaal vereiste inhoud van de samenwerkingsovereenkomst tussen de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet en de beheerders van de elektriciteitsdistributienetten en de beheerder van het transmissienet, aan wiens net hij gekoppeld is (Art. 6.1.7 §1):

- *de afspraken over het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer, overeenkomstig artikel 4.1.6 §1 19° van het Energiedecreet;*
- *de afspraken met betrekking tot flexibele aansluitingsovereenkomsten die door de ene netbeheerder dient te worden aangeboden omwille van beperkende netelementen op het net van de andere*

netbeheerder van het gekoppelde net, alsook met betrekking tot de eraan gekoppelde geplande investeringen, rekening houdend met 0;

- *de afspraken voor de herberekening van de modaliteiten van flexibele aansluitingsovereenkomsten equivalent aan de mogelijkheden opgenomen in Art. 3.2.22/6 en Art. 3.2.26, voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het gekoppelde net die dienen te worden aangeboden omwille van beperkende netelementen op het Plaatselijk Vervoernet.*

FEBEG erkende in zijn consultatiereactie (zienswijzen nrs. 77, 78) het belang van die samenwerking.

Fluvius benadrukte op zijn beurt in zijn reactie (zienswijze nr. 126) dat de voorgestelde bepalingen verregaande implicaties hebben. Fluvius wees hierbij ook op de raakvlakken met processen en bevoegdheden op transmissieniveau. Aangezien het kunnen formaliseren van de gevraagde samenwerking ook afhankelijk is van andere partijen dan de distributienetbeheerder zelf, vroeg Fluvius om de verplichte uitwerking van de samenwerking in hoofde van de distributienetbeheerder niet als resultaatsverbintenis op te leggen, maar hoogstens als inspanningsverbintenis.

Ook Elia vroeg in zijn reactie (zienswijzen nrs. 142, 153, 216, 217) om de voorgestelde bijkomend vereiste inhoud voor de samenwerkingsovereenkomst niet op te leggen als resultaatsverbintenis. Elia wees daarbij expliciet op de betrokkenheid van de verschillende regulatoren, en het belang van een geharmoniseerde visie tussen de regulatoren als grondslag voor een verdere uitwerking door de netbeheerders.

De Vlaamse Nutsregulator erkent dat de vereiste samenwerking verregaande implicaties heeft, maar wijst op het feit dat die afspraken cruciaal zijn voor een correct en in de praktijk werkend kader inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten, voor het kunnen behandelen van aanvragen voor aansluiting op het net. Het Energiedecreet categoriseert in artikel 4.1.6 19° *“het overleggen en samenwerken van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met elkaar en met de transmissienetbeheerder waar dat van toepassing is over het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer”* als kerntaak voor de distributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet. Indien deze samenwerking niet terdege wordt uitgewerkt, zijn flexibele aansluitingsovereenkomsten voor congestieproblemen die zich op een ander net voordoen, niet mogelijk en zouden daardoor in de toekomst mogelijk veel aanvragen voor aansluiting geweigerd moeten worden.

Naast de afspraken zelf, is ook het inzicht geven in die afspraken tussen netbeheerders en de impact ervan, zeer belangrijk om transparantie richting netgebruikers te garanderen. Bijvoorbeeld, indien de methodologie beperkt zou worden tot de onderdelen waarvoor de distributienetbeheerder zelf bevoegd is en de studie uitvoert, dan ontbreken voor de netgebruiker fundamentele elementen die finaal bepalend zullen zijn voor de modaliteiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst die hij aangeboden krijgt. De Vlaamse Nutsregulator wijst er hierbij nogmaals op dat op vandaag de nood aan flexibele aansluitingsovereenkomsten op het distributienet niet getriggerd worden door beperkingen op dit distributienet zelf, maar door beperkingen op het hogerliggend Elia-net, namelijk het koppelpunt of het hogerliggend net.

De Vlaamse Nutsregulator besliste daarom om niet in te gaan op de vraag van de netbeheerders om de resultaatsverbintenis af te zwakken naar een inspanningsverbintenis. De Vlaamse Nutsregulator erkent daarbij dat naast de netbeheerders ook de regulatoren betrokken zijn bij de

totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomst. Zij beoordelen de samenwerkingsovereenkomst in het licht van de geldende regelgeving.

Gelet op het feit dat de uitwerking van de samenwerking voor Fluvius een noodzakelijke, reglementaire voorwaarde is voor de praktijkimplementatie van het kader inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten, besliste de Vlaamse Nutsregulator om de implementatietermijnen voor Fluvius voor wat betreft (i) de modaliteiten voor de compensatie van modulaties van verbruiksinstallaties bij flexibele aansluitingsovereenkomsten, (ii) de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten en (iii) het modelcontract af te stemmen op de laatste update (d.d. 20 mei 2026) vanwege Synergrid aan de regulatoren over de planning ter uitwerking van de samenwerkingsafspraken tussen de netbeheerders met betrekking tot congestie. Concreet wordt daardoor de geconsulteerde termijn van 6 maanden verlengd naar 10 maanden.

Tot slot wenst de Vlaamse Nutsregulator nog mee te geven dat de distributienetbeheerders in de praktijk zowel koppelpunten hebben met het gewestelijke plaatselijke vervoernet als met het federale transmissienet. Bijgevolg categoriseert niet alleen de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet, maar ook de transmissienetbeheerder onder “de beheerder van het net waaraan zijn net gekoppeld is”, zoals bedoeld in Art. 6.1.6. De aanvulling in §1 van TRDE artikel 6.1.6 ondervangt dus ook de verwijzing naar de transmissienetbeheerder in Energiedecreet artikel 4.1.6 19°. De distributienetbeheerder dient met andere woorden ook met de transmissienetbeheerder een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten waarin de vereiste afspraken gelinkt aan flexibele aansluitingsovereenkomsten (zie gedetailleerde olijsting hierboven) worden uitgewerkt.

2.6.2. Finaal artikel

Art. 6.1.3 Overleg

De elektriciteitsdistributienetbeheerder pleegt overleg met de beheerder van het net waaraan zijn net gekoppeld is, met betrekking tot alle aspecten die direct of indirect gevolgen voor de betrokken beheerders kunnen hebben, en inzonderheid met betrekking tot:

- de ontwikkeling, het onderhoud en de exploitatie van hun respectieve netten;
- de ondersteunende diensten die zij respectievelijk ter beschikking stellen;
- het evenwicht tussen de vraag naar en het aanbod van elektriciteit in de Belgische regelzone;
- het technische beheer van de elektriciteitsstromen op hun respectieve netten;
- de coördinatie van de inschakeling van de productie-eenheden die op hun respectieve netten aangesloten zijn;
- de toegang tot hun respectieve netten;
- de toepassing van het beschermings- en herstelplan;
- de organisatie van de deelname van distributienetgebruikers aan flexibiliteitsdiensten voor congestiebeheer en balancing of niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten;
- de gegevensuitwisseling in het kader van marktfacilitatie van flexibiliteit;
- elke versterking of uitbreiding van een bestaande koppeling;
- het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer, overeenkomstig artikel 4.1.6 §1 19° van het Energiedecreet;

- de afspraken met betrekking tot flexibele aansluitingsovereenkomsten die door de ene netbeheerder dient te worden aangeboden omwille van beperkende netelementen op het net van de andere netbeheerder van het gekoppelde net, alsook met betrekking tot de eraan gekoppelde geplande investeringen, rekening houdend met Art. 2.2.94.

Art. 6.1.6. Samenwerkingsovereenkomst

De elektriciteitsdistributienetbeheerder sluit met de beheerder van het net waaraan zijn net gekoppeld is een overeenkomst waarin minstens het volgende bepaald wordt:

- het vermogen dat de beheerder van het gekoppelde net ter beschikking kan stellen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder op elk koppelpunt en, indien van toepassing, de evolutie van dit vermogen;
- de respectieve rechten, verplichtingen en verantwoordelijkheden, en de procedures met betrekking tot alle aspecten van de exploitatie die een indirecte of directe invloed kunnen hebben op de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van de betrokken netten, aansluitingen, of installaties van netgebruikers;
- de procedures voor de uitwisseling van gegevens met betrekking tot de aspecten, vermeld in Art. 6.1.2, alsook de respectieve verantwoordelijkheden voor de kwaliteit, de periodiciteit van de terbeschikkingstelling en de betrouwbaarheid van die gegevens, voor het naleven van de mededelingstermijnen en voor de confidentialiteit van de gegevens die onderling worden uitgewisseld of ter beschikking staan;
- de kwaliteit van de geleverde spanning op elk koppelpunt, rekening houdend met de bepalingen vermeld in Art. 2.1.15;
- de afspraken over samenwerking inzake de organisatie van de deelname van distributienetgebruikers aan flexibiliteitsdiensten voor balancing of congestiebeheer of aan niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, althans met betrekking tot die aspecten die direct of indirect gevolgen kunnen hebben voor de netbeheerder. Bij het opstellen van deze afspraken worden volgende principes gerespecteerd:
 - Veilig en efficiënt beheer van het net;
 - Maximaal flexibiliteit openstellen voor het totale systeem binnen doelstelling van minimale totale systeemkost (transmissiesysteem en distributiesysteem samen);
 - Bevorderen van marktwerking.
- afspraken over afname en injectie van reactieve energie op de koppelpunten;
- afspraken over de informatie-uitwisseling van de gevalideerde energie-uitwisselingen op de koppelpunten;
- de voorwaarden en de vereiste informatie-uitwisseling nodig voor de kwalificatieprocedure van de elektriciteitsdistributienetbeheerder;
- de afspraken over het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer, overeenkomstig artikel 4.1.6 §1 19° van het Energiedecreet.
- de afspraken met betrekking tot flexibele aansluitingsovereenkomsten die door de ene netbeheerder dient te worden aangeboden omwille van beperkende netelementen op het net van de andere netbeheerder van het gekoppelde net, alsook met betrekking tot de eraan gekoppelde geplande investeringen, rekening houdend met Art. 2.2.94;

De overeenkomst die, conform §1, met de beheerder van het transmissienet wordt gesloten, bevat daarenboven:

- het beschermingsplan, opgesteld door de transmissienetbeheerder;
- het heropbouwplan, opgesteld door de transmissienetbeheerder;
- afspraken over de praktische uitvoering van het afschakelplan wat betreft onderbrekingen van koppelpunten tussen het transmissienet en de elektriciteitsdistributienetten en de herinschakeling van die koppelpunten en in het bijzonder van prioritaire afnemers;
- afspraken over de door de elektriciteitsdistributienetbeheerder aangeboden mogelijkheden om selectief belastingen af te schakelen in plaats van volledige koppelpunten, overeenkomstig de prioriteiten van het afschakelplan.
- afspraken over de berekeningen en gegevensuitwisseling rond flexibiliteit op het distributienet, vermeld in Art. 6.1.5. Bij het opstellen van deze afspraken respecteren zij de volgende principes:
 - het streven naar de minimale totale systeemkost, zijnde de kosten voor het distributiesysteem en transmissiesysteem samen;
 - respecteren van marktneutraliteit, transparantie en non-discriminatie;

alle gegevens blijven eigendom van de netgebruiker en kunnen gedeeld worden conform Artikel 4.1.22/5 van het Energiedecreet.

Art. 8.1.8

De elektriciteitsdistributienetbeheerder legt een eerste versie van de modaliteiten voor de compensatie van modulaties van verbruikinstallaties bij flexibele aansluitingsovereenkomsten, zoals bedoeld in Art. 2.2.97 §3, ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Nutsregulator ten laatste 10 maanden na de datum van inwerkingtreding van dit artikel.

Art. 8.1.9

De elektriciteitsdistributienetbeheerder legt de eerste versie van de methodologie, zoals bedoeld in Art. 2.2.98, over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Nutsregulator ten laatste 10 maanden na de datum van inwerkingtreding van dit artikel.

Art. 8.1.10

De elektriciteitsdistributienetbeheerder legt een eerste versie van het modelcontract, zoals bedoeld in Art. 2.2.101, ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Nutsregulator ten laatste 10 maanden na de datum van inwerkingtreding van dit artikel.

3. Bijlage

Overzicht in Excel van de tijdens de publieke consultatie ontvangen reacties van de belanghebbenden, met weergave van de wijze waarop we hiermee zijn omgegaan met het oog op de finale beslissing tot wijziging van het TRDE.

